

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg.

20 december 1984

Jaargang 5, nummer 9

Compromis over korter werken

De herbezetting van de in 1985 vrijkomende arbeidstijd, welke voor het onderwijs als geheel op 87,5% komt, kan per onderwijssector verschillen van nul tot honderdvijftig procent". Deze mededeling legde directeur-generaal voor het hoger onderwijs, dr. Roel In 't Veld, vorige week maandag neer te midden van de colleges van bestuur, die waren verzameld in de W.o.-kamer, het overlegorgaan van ministerie en instellingen.

Met die mededeling temperde In 't Veld het enthousiasme bij de universitaire bestuurders over het vooruitzicht van 87,5% herbezetting aanzienlijk.

Enthousiasme, dat was voortgekomen uit het resultaat waarmee minister Deetman de vrijdag daarvoor de ministerraad gekomen was. Binnen de gehele overheid zal per 1 augustus een 38-urige werkweek worden ingevoerd, als resultaat van de onderhandelingen tussen minister Rietkerk van binnenlandse zaken en de bonden voor het overheidspersoneel. Naast wat er in de afgelopen jaren al aan arbeidstijdverkorting (atv) had plaatsgevonden, is daar nog 2,7% extra arbeidstijd voor nodig. Vrijkomende arbeidstijd, die voor 75% zal worden opgevuld; de rest is bezuiniging. Minister Deetman nam daar, met enkele andere bewindslieden, geen genoegen mee en eiste 100% herbezetting voor het in de afgelopen jaren al veelvuldig door ontslagen gevergde onderwijs. Het compromis was voorspelbaar; onderwijs mocht 87,5% herbezetten.

De vraag die daarbij onmiddellijk rijst is hoeveel arbeidsplaatsen die atv zal opleveren in het wetenschappelijk onderwijs. Ook in de jaren 1983 en 1984 vond atv plaats, zonder dat dit aantoonbaar leidde tot nieuwe arbeidsplaatsen. Zo lijkt het althans. Spectaculaire resultaten werden in ieder geval niet geboekt. Welke maatregelen werden in de afgelopen jaren al genomen?

Het personeel aan de instellingen van w.o. loopt met zijn arbeidsvoorwaarden gelijk op met het overheidspersoneel. In 1983 werd door dat personeel 2,3% aan prijscompensatie ontbeerd, waarvan 1,3% werd teruggegeven als korting op de arbeidstijd, in de vorm van 3 roostervrije dagen. De herbezetting bedroeg 35% van die 1,3%. Voor het w.o. ging het daarbij om een bedrag van 11 miljoen gulden. Daarnaast leverde het personeel in het onderwijs nog eens 1,85% extra in om tekorten op de onderwijsbegroting op te vullen, maar dat stond los van de atv.

In 1984 bedroeg de prijscompensatie opnieuw 2,3%, die opnieuw niet werd uitbetaald. De ambtenaar kreeg in ruil hiervoor 1% atv, ofwel 2 roostervrije dagen, bovenop de 3 eerder. De herbezetting droeg 100%, voor het w.o., inclusief de

academische ziekenhuizen, een bedrag van 38 miljoen.

Daarnaast werd dit jaar van een ieder die door de overheid wordt betaald 3% extra gevraagd. Ook die stond echter los van de verkorting van de arbeidsduur. In 1985 zal opnieuw de prijscompensatie niet worden uitbetaald. Deze bedraagt naar schatting 2,1%.

Met ingang van 1 augustus 1985 zal daartegenover voor de hele overheid, dus ook in het w.o., een werkweek van 38 uur gelden. Voor die 38-urige werkweek moet naast de 5 roostervrije dagen tot nu toe, die samen 2,3% arbeidstijd vertegenwoordigen, nog eens 2,7% van de arbeidstijd worden afgehaald, zonder dat dit overigens (in 1985) leidt tot nieuwe salariskortingen. De 5 roostervrije dagen komen na augustus te vervallen. Deze waren van het begin af 'converteerbaar' genoemd, dus bedoeld om te leiden tot een verkorting van de arbeidstijd. Tot 1 augustus zullen nog drie extra dagen mogen worden opgenomen.

De herbezetting van 87,5% komt neer op een bedrag van 67 miljoen.

Wat is nu het effect van alle herbezettingsgelden op de werkgelegenheid in het wetenschappelijk onderwijs? De 11 miljoen van 1983 - die overigens pas in november van dat jaar beschikbaar kwamen - blijken nauwelijks enig resultaat te hebben opgeleverd. 1,5 miljoen werd besteed aan het opvullen van het zogenaamde roosterwerk, zoals ploegdiensten, waarvoor onmiddellijke opvulling van de arbeidstijd noodzakelijk was. De rest werd voor 5 miljoen besteed aan het gladstrijken van de op dat moment bestaande overbezetting in de academische ziekenhuizen, en voor 5 miljoen beschouwd als 'eigen bijdrage' van het w.o.-personeel aan de pot voor de sociale maatregelen in het kader van de TVC, waarvoor in totaal meer dan 100 miljoen beschikbaar is.

Ook in 1984 is van echte herbezetting nog maar weinig terechtgekomen. Van de beschikbare 38 miljoen werd 11 miljoen gebruikt voor de roosterdiensten en 15 miljoen zal worden gebruikt voor de computerisering van de alpha- en gammawetenschappen, een bedrag voor de besteding waarvan een commissie van de instellingen eerst maandag j.l. een advies op tafel legde. Deze

commissie, o.l.v. het Utrechtse collegelid Rosenberg, suggereert aan Deetman om dit geld over de instellingen te verdelen naar rato van de studentenaantallen in de diverse alpha- en gammaringen. Aan de colleges van bestuur geeft deze commissie advies over de toewijzing van het geld aan de ruim 300 plannen die in de afgelopen zomer binnen 3 weken door de instellingen op tafel waren gelegd.

Minister Deetman ging via zijn vertegenwoordiger In 't Veld vorige week alvast met de bonden die het w.o.-personeel vertegenwoordigen in de slag over de besteding. Allereerst bleek echter onenigheid te bestaan over het precieze bedrag. De

bonden rekenden de minister voor dat in de afgelopen jaren en inbegrepen 1985 in totaal 106 miljoen gulden uit te geven was, een bedrag waar het ministerie volgens een van de deelnemers aan het overleg 'van opkeek'. Inmiddels zou onderwijs de bedragen echter hebben erkend in een interne notitie, welke een dezer dagen zal verschijnen. Dat geldt ook voor de rekensom die de bonden hadden gemaakt over de in de afgelopen jaren ten onrechte nog niet uitgegeven bedragen, die naast de 106 miljoen gulden tijdelijk tot nog een extra verhoging van de budgetten kan leiden. Ook voor die gelden kwamen de bonden in principe met In 't Veld overeen dat het geld alsnog voor de komende jaren beschikbaar zal zijn.

Het effect van de over de periode 1983-1985 opgespaarde herbezettingsgelden - structureel rond de

106 miljoen - zal een toename van arbeidsplaatsen binnen het w.o. en de academische ziekenhuizen gezamenlijk te zien geven van 2000 voltijd-banen. Rekening houdend met het percentage deeltijdwerkers in het w.o. kan dit oplopen tot tegen de 3000 werkelijke banen. Het is overigens niet waarschijnlijk dat dit leidt tot veel extra arbeidsplaatsen. De taakverdelingsoperatie, waarvan de uitvoering in volle gang is, kost in eerste instantie 6500 volle banen, ofwel bijna 10.000 echte banen. Daarvan is momenteel nog maar een kleine 30% ook werkelijk verdwenen. 3000 nieuwe banen als gevolg van de arbeidsduurverkorting zullen dus in de eerste plaats een groot aantal gedwongen overslagen voorkomen, hetgeen overigens op zich natuurlijk niet zonder belang mag worden genoemd.

Bert Bakker

BOM

Een bomaanslag in het centrum van Parijs heeft in de nacht van zondag 10 december de auto van rector magnificus Hemker totaal vernield. De bom was bestemd voor de hoofdzetel van de gaullistische partij RPR. Hemkers auto stond daar voor de deur geparkeerd, terwijl hijzelf lag te slapen in het gebouw naast de RPR-zetel, waar het Institut Néerlandais is gevestigd. De aanslag is tot nu toe door niemand opgeëist. Niemand raakte gewond.

Plan voor eigen uitgeverij

Het 'grijze circuit' maakt je soms moedeloos. Wat moet je met al die onaantrekkelijke neefjes en nichtjes van de Echte Boeken? 'Auteursmanuscript - schrijfmachine/tekstverwerker - drukken op a4 - nietjes erin - kaffies erom - verspreiden', zo omschrijft de Dienst Voorlichting van de RL het productieproces van die neefjes en nichtjes: „Vooraf wanneer het publicaties betreft die gezichtsbepalend zijn voor de instelling dan maakt zo'n werk doorgaans een te povere indruk: de 'verpakking' doet afbreuk aan de inhoud”.

Hoe kun je publicaties uit het grijze circuit meer bekendheid geven? Commerciële uitgeverijen zien niets in veel van de manuscripten die aan de universiteiten worden gewrocht: ze geven alleen boeken uit die 'lopen' - en als ze af en toe, om redenen van prestige, iest doen verschijnen waar niet veel vraag naar zal zijn, dan komen daar maar zelden manuscripten van universitaire medewerkers voor in aanmerking. Aan de andere kant geldt voor stafleden aan universiteiten meer en meer het dreigement: *publish or perish*, publiceer of je vliegt er (te zijner tijd) uit.

De eenvoudigste oplossing is natuurlijk: begin als universiteit een uitgeverij voor jezelf. Met name in de Angelsaksische wereld is dat een vertrouwd verschijnsel; maar in Nederland lopen we op dat gebied nog wat achter. Alleen in Delft bestaat er een erkende uitgeverij die opereert als organisatorisch onderdeel van de universiteit. Niettemin is er een groeiende belangstelling voor universiteiten waar te nemen.

Ook in Maastricht broeit er iets. Een kleine twee jaar geleden heeft de Commissie Nederlands Recht

zich tot het College van Bestuur gewend met de suggestie een 'Universitaire Pers Rijksuniversiteit Limburg' (UPRL) in het leven te roepen. De commissie dacht hierbij in eerste instantie aan het uitgeven van publicaties die 'voor het gezicht van de RL van bijzonder belang zijn', zoals uitgaven over het Maastrichtse onderwijs en onderzoek.

Onlangs heeft de Dienst Voorlichting een rapport uitgebracht, waarin nader op de suggestie van de Commissie Nederlands Recht wordt ingegaan: 'Uitgeverij Rijksuniversiteit Limburg: van suggestie tot voorstel'.

„Een aantal RL-medewerkers heeft de weg naar commerciële uitgeverij al gevonden”, schrijft het rapport. Dat neemt niet weg dat er ook aan de RL een grijs circuit bestaat. Daarnaast worden er binnen de RL dagelijks anderssoortige stukken geproduceerd, gedrukt en verspreid, waartoe ook stukken behoren die 'gezichtsbepalend' kunnen zijn voor de universiteit: instellingsjaarverslagen, rapporten over projecten en periodieke uitgaven op het gebied van onderwijs, onderzoek en beleid en beheer, maar ook: congresverslagen, blokboeken, bulletins, inaugurale redes, enzovoort.

De redactie, vormgeving en verspreiding van al deze publicaties vertonen grote verschillen. De Dienst Voorlichting pleit er voor die verschillen te verkleinen door organisatie van uitgeversactiviteiten binnen de RL. Er zijn drie mogelijkheden om de aanwezige kennis en kunde organisatorisch op elkaar af te stemmen. Een RL-uitgeverij als stichting, een RL-uitgeverij als activiteit (volgens de financiële bepalingen in artikel 104 WWO kan voor het werk van bepaalde activiteiten een budget/werkkapitaal ter beschikking worden gesteld; dus ook voor een uitgeverij) en een externe

RL-uitgeverij (in deze constructie worden de technische uitgeverij-activiteiten tegen betaling uitbesteed aan een uitgeverij in de regio of een bestaande wetenschappelijk uitgeverij elders). Voor alle drie de mogelijkheden is geld nodig. De Dienst Voorlichting noemt twee mogelijkheden: subsidies als werkkapitaal voor het uitgeven van een vastgestelde jaarproductie en subsidies aan te vragen voor nauw omschreven actuele projecten.

Bij de eerste soort van financiering denkt men als verstrekkers aan het fonds extra honorering van de RL en aan de SWOL; bij de projectsubsidies lijken als betaler geschikt: instellingen en ondernemingen die publicaties sponsoren waarmee ze zich op de een of andere wijze verbonden weten.

Waarvoor men ook zal kiezen, het zal nog enige tijd duren voordat er daadwerkelijk met een RL-uitgeverij kan worden begonnen. Om de levensvatbaarheid van welke constructie dan ook een basis te geven, lijkt het de Dienst Voorlichting zinvol om te beginnen met een *servicebureau*: structurele serviceverlening bij publicaties, verricht in het kader van het taken- en dienstenpakket van de Dienst, die in de praktijk nu al bij de opzet en productie van of bij de publicaties rond publicaties wordt betrokken.

De serviceverlening zal de auteurs een handleiding bieden bij het vormgeven van hun manuscript en helpt hen snel de weg te vinden naar diegenen die hen professioneel bijstaan bij de productie en promotie van hun manuscript.

Voor de auteur blijft het voorlopig een 'Doe-Het-Zelf-Uitgeverij'.

Ad van Iterson

Paartjes

Oproep. Ten behoeve van vele ongewild kinderloze echtparen zijn er nog steeds dringend spermadonoren gewenst. Een onkostenvergoeding wordt gegeven. Nadere inlichtingen worden gaarne verstrekt door mevr. M. Richelle of dr. F. Smits, ziekenhuis St. Annadal, telefoon 862286.

Te koop: clavecimbel; Klop, bouwjaar 1968, in goede staat, 2 x 8-voet + luitregister, f 800,-. Informatie: na 21 uur 045-716764.

T.k. mooie kleurenlitho Karel Appel. Tel. 043-472367.

Te koop aangeboden: Ars Aequi, juridisch studentenblad jrgn. 1969 t/m 1983, in jaarband, f 200,-. Te bevragen: G. van Binsbergen, Dr. Clemens Meulemanstraat 68, 6418 PE Heerlen, tel. 045-413166.

Medewerker die per 1 februari 1985 bij de RL in dienst treedt zoekt per die datum (tijdelijk) een gemeubileerde woning/appartement in Maastricht of omgeving (voor 3 personen). Dhr. Kasper, Pr. Hendrikstraat 136, 1501 AW Zaandam, tel. 075-171506.

Voor groepen tot 45 personen, zomer en winter, gezellige Limburgse boerderij te huur te Mechelen, Zuid-Limburg. Uitermate geschikt voor werkweken, ontmoetingskampen, cursussen, trainings- en vakantiecampen etc., c.v., sfeervolle verblijfsruimte met open haard in midden (barbecuemogelijkheid), slaapzalen, douches, wasgelegenheid, keuken, aparte zit- en twee slaapkamers. Vlakbij Vijlenerbossen, binnen- en buitenbaden op 500 meter. Voor inlichtingen 04455-1363. Fam. Ronken, Ebetenweg 6, Mechelen.

Met wie kan ik, tegen vergoeding, meereijden naar het GAK Maastricht van maandag tot en met donderdag? Dauphin, Leenhoflaan 8 Broekhem-Valkenburg, tel. 04406-13798.

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgave van de Stichting Maffius. Verschijnt veertiendaags.

Redactieadres:

Tongersestraat 53, kamer 304
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Telefoon: 043-888319
(doorkiesnummer)

Stichtingsbestuur:

Wim Hermens (voorzitter),
Kees Schröer (penningmeester)
Hans Lensing (secretaris),
Erik de Graaf
Evelyn de Leeuw
(redactieafgevaardigde)
G.J. Tangelder

Redactie

Ton Hamelers,
Jacques Herraets (eindredacteur),
Ad van Iterson,
Evelyn de Leeuw,
Redactie-assistente:
Liesbeth van Hoef
Grafische vormgeving:
Guus van Rooij, Annemiek Kusters
Foto's: Hans van Dijk,
Coen van der Gugten,
fotopersburo Widdershoven
Tekeningen: John Prop, Raph de Haas
Druk: Limburgs Dagblad, Heerlen

Advertenties

Advertenties (behalve Paartjes):
Yvonne Stevens, toestel 302
Tarieven op aanvraag
Paartjes opgeven bij de redactie.

Abonnement

Leden van de universitaire
gemeenschap ontvangen het blad
gratis. Afgestudeerden en andere
belangstellenden kunnen zich
abonneren voor f 25,- per jaar.

Universitaire Pers

Observant maakt deel uit van het
landelijke samenwerkingsverband
Universitaire Pers, samen met Ad
Valvas (Vrije Universiteit), Delta
(Delft), THB (Tilburg),
TH-berichten (Eindhoven),
THT-nieuws (Twente), KU-nieuws
(Nijmegen), Universiteitsblad
(Utrecht), Universiteitskrant
(Groningen) en Wageningen
Hogeschoolblad (Wageningen).

UP-korrespondenten: Bert Bakker,
Lin Tabak.

Boekhandel Leiter-Nypels

DE MAASTRICHTSE
UNIVERSITEITS-BOEKHANDEL

Wolfstraat 12
6211 GN Maastricht

tel. (043) 50743*
telex 56173 leiny nl.

Profijtbeginsel als vlag op de modderschuit

Minister Deetman heeft geprobeerd zijn kollege- en schoolgeldverhogingen te voorzien van een theoretisch fundament. Dat is helemaal mislukt. Een nota over profijt- en andere beginsels werd vorige week door de Tweede Kamer weggehoond. De enige samenhang die de parlementariërs konden ontdekken was, dat alle niet-leerplichtigen voortaan 15 procent van de werkelijke studiekosten zelf moeten betalen. Een verhoging uiteraard. En een willekeurig percentage, dat slechts gebaseerd is op het tekort in de begroting.

De afgang van Deetman betekent overigens niets voor de hoogte van het kollegegeld. Kollegegeldverhogingen vindt de meerderheid van de Kamer best, nu het nieuwe studiefinancieringsstelsel in aantocht is. Maar de minister moet ze niet ophangen aan het profijtbeginsel. Uiteindelijk heeft de bewindsman dat ook zelf moeten toegeven: met het profijtbeginsel valt in het onderwijs weinig te beginnen. „We moeten oppassen allerlei principes ten tonele te gaan voeren.” Waarop een socialistisch afgevaardigde angstig vroeg: „Wat staat ons dan te wachten als de minister van financiën weer een hoestbui krijgt?”

Er is in de afgelopen jaren heel wat afgefilosofeerd over de prijs van het onderwijs. Een van de mogelijkheden is gratis onderwijs voor iedereen. De samenleving profiteert, dus de samenleving betaalt. „Onderwijs is méér dan een individueel goed”, zei in 1979 de kommunist Marcus

Bakker toen minister Pais het kollegegeld voor ouderejaars studenten op 500 gulden wilde brengen.

„Het is tot en met het hoger en het wetenschappelijk onderwijs een maatschappelijke noodzaak en een algemeen beschavingsgoed. Wanneer dat door een ongewenst marktmechanisme te grote individuele baten oplevert, dan moeten daarin de belastingheffing en eventueel de prijsbeheersing voorzien, maar er moeten geen drempels vooraf worden gedeponerd.” Het mocht niet baten. De maatregel ging door, de opvatting van Bakker valt nog steeds alleen maar bij klein links te beluisteren. Helemaal aan de andere kant van de politieke schaal staan de liberalen. Zij willen de onderwijsgenieters zoveel mogelijk zelf laten opdraaien voor de kosten. „Profijtbeginsel”, heet dat. Een verwarrende term, want nooit is de exakte verhouding vastgesteld tussen het individuele profijt en dat van de samenleving of de werkgever. Het Instituut voor Onderzoek van het Overheidsbeleid heeft in opdracht van oud-minister Pais (VVD) een onderzoek verricht naar de mogelijkheden van het profijtbeginsel. Het kwam in 1980 met de konklusie „dat aan het volgen van, in het bijzonder, hoger onderwijs, individuele baten zijn verbonden, onder meer in de vorm van een hoger inkomen, waaraan mogelijk argumenten kunnen worden ontleend om aan onderwijsdeelnemers een hogere eigen bijdrage te vragen, als tegemoetkoming in de studiekosten.”

Deze studie en twee vervolgen daarop leverden de basis voor Deetmans „visie”. De minister kwam echter bij de toepassing van het profijtbeginsel steeds in botsing met de feiten. Om te beginnen had hij, paradoxaal genoeg, voor het volledig doorberekenen van de kosten aan de student geen geld. De bank is niet gek, de overheid heeft geen geld om een volledig „ouderonafhankelijk” studiefinancieringssysteem te betalen of garant te staan bij al te hoge leningen. Dus heeft Deetman geen bezwaar tegen ouderbijdragen. Wie kinderen op de wereld zet heeft tenslotte ook onderhoudsplicht.

Op de tweede plaats steeg de werkloosheid. Dat maakte het individuele profijt van de studie, maar ook de kans op terugbetaling van de lening steeds kleiner. Ten derde koesterde de bewindsman het idee dat de toegangsprijs geen belemmering mag zijn tot het volgen van een studie. En ten slotte was er het tekort in de begroting. „Niet het individuele profijt maar het op te leveren bedrag is uitgangspunt geweest”, stelde de VVD ontevreden vast.

Er is nog een vierde manier om de prijs van de kollegekaart vast te stellen: als „korrektief” om „oneigenlijk gebruik van het onderwijs tegen te gaan”, zoals de econoom en voormalig minister van binnenlandse zaken dr. W. Albeda in 1975 schreef, onder de titel „Onderwijs en arbeidsmarkt”. „Het is moeilijk te ontkomen aan de konklusie dat in een samenleving, waar het studeren vrijwel kosteloos is gemaakt, de

band tussen de vraag naar arbeidskrachten met een academische vorming en het aanbod van academici zeer los wordt.”

Hij noemt als voorbeeld Zweden, dat door een hogere eigen bijdrage de toeloop naar de universiteit tussen 1968 en 1972 met een kwart verminderd had. Zoiets zou hier ook kunnen, oppert minister Deetman in zijn nota. Een hoger kollegegeld in plaats van numerus fixi, een lager voor de vakken waaraan grote maatschappelijke behoefte bestaat: „het is zeker niet uitgesloten dat de komende jaren voorstellen hiertoe zullen worden gedaan”... Maar ik doe ze niet, moest hij daaraan schielijk toevoegen. Want op dit moment vindt de hele volksverte-

genwoordiging die „terugkeer naar het vrije marktmechanisme” een verwerpelijk idee. In woorden, althans. De praktijk is anders. „In een tijd dat er grote vraag was naar geschoolde arbeid betaalde de overheid”, zei CPN-woordvoerder Marius Ernsting. „Maar nu de vraag daalt en het individuele profijt van de studie steeds twijfelachtiger is, komt de overheid ineens met het profijtbeginsel.” Profijtbeginsel of „budgettaire noodzaak”, het doet er niet toe. Nog diezelfde dag ging een meerderheid van de Tweede Kamer akkoord met een kollegegeldverhoging van meer dan tweehonderd gulden.

Lin Tabak/UP

Communiceren

Dezer dagen heeft onze eigen bisschop dat deel van de provinciale bevolking, dat zich gelovig noemt, een brief geschreven. De overige ingezetenen van Limburg kunnen zich er zonder meer al van verzekerd weten zich Gods vloek op de hals te halen (Jer. 48, 10) en/of door Hem verdorven te worden (1 Kor. 3, 17). Voor de gelovigen geldt dat pas als zij de regels met betrekking tot het communiceren met voeten treden.

Ik noem enkele gedragingen, die prohibitief zijn voor het communiceren:

- * diefstal
- * het onthouden van rechtvaardig loon
- * het onthouden van verplichte belastingen
- * laster, kwaadspreken, smaad of leugen
- * het onderhouden van onkuise verhoudingen in of buiten het huwelijk, van een concubinaat of van een louter burgerlijk huwelijk of een ongehuwd samenwonen.

Het kost weinig voorstellingsvermogen om vast te stellen, dat communiceren binnen de Rijksuniversiteit Limburg nu geheel onmogelijk is geworden. Het bevoegd gezag staat buiten spel omdat het alleen al diefstal pleegt door nooit of te nimmer rechtvaardig loon te betalen en verder zijn alle fraudeurs en belastingontduikers geëxcommuniceerd. Wie van de resterende populatie kan zeggen nooit te lasteren óf kwaad te spreken óf te beledigen óf te liegen, zal zich zonder twijfel incidenteel dan wel regelmatig aan één of meer van de genoemde onkuisheden bezondigen.

De vraag is natuurlijk of het erg is als we binnen de universiteit niet meer mogen communiceren. Persoonlijk vind ik van niet. Naar mijn mening wordt er op dit moment veel te veel gecommuniceerd: de wekelijkse papiermassa's waarmee de bestuurlijke organen elkaar bezighouden spreken wat dit betreft boekdelen om van de informele communicatie in de wandelgangen maar te zwijgen.

Iets anders is of het nou typisch op de weg van een bisschop ligt om het communiceren binnen een instelling van wetenschappelijk onderwijs op deze bruske wijze te beëindigen. Men kan natuurlijk zeggen dat zich hier een ongekend maatschappelijk concubinaat van Moeder de Heilige Kerk met vadertje Staat manifesteert, althans waar het de bezorgdheid om de belastingontvangsten en het loon- en prijsbeleid betreft. Daar staat tegenover dat onze zieleherder wel wat vèr gaat als hij mij zelfs het onderhouden van onkuise verhoudingen IN het huwelijk verbiedt.

Hoe dan ook, het moment voor deze boodschap is subtiel gekozen. De decembermaand leent zich er bij uitstek voor om praktisch de hele wereld met Gods banvloek te bedreigen.

Zalig kerstfeest.

Frans van Wijmen

The future of the Welfare State

Congres over Welvaartstaat

Vandaag en morgen vindt binnen de muren van de universiteit een conferentie plaats over „De Toekomst van de Welvaartstaat.” De organisatie is in handen van de Economische Faculteit en het Europees Centrum voor West en Samenleving. Er worden 43 voordrachten gehouden waarin verschillende relaties van de welvaartstaat belicht worden: de democratie, de overheid, de herverdelingsproblematiek en de werkgelegenheid en economische groei. Wie vandaag niet in de gelegenheid is de voordrachten bij te wonen, kan morgen (vrijdag) terecht bij de plenaire vergadering.

Mannetje en vrouwtje

Het seksuele leven van de poelslak, ofwel *Lymnaea stagnalis*, is interessanter dan men zou vermoeden. Yvonne van Duivenboden, biologe aan de Vrije Universiteit, is de sloot ingestapt en heeft aardige dingen ontdekt. De poelslak kent geen gescheiden geslachten; elk individu is in staat zich als mannetje en als vrouwtje tijdens de paring te gedragen. Dit simultaan hermafroditisme biedt vele mogelijkheden. Zo kan de poelslak niet alleen door een andere poelslak worden bevrucht (kruisbevruchting), maar ook door zichzelf (zelfbevruchting). Maar om ons tot het eerste te beperken: wie speelt nu het mannetje en wie nu het vrouwtje, als twee poelslakken op elkaar vallen? Het bleek dat naarmate een poelslak langer niet als mannetje heeft gepaard, de bereidheid om als mannetje te paren (masculiniteit) groter is.

Eén van de stellingen van de promovenda: „Rolwisseling behoort tot het normale seksuele gedrag van poelslakken en is toch niet maatschappelijk relevant”.

Kinderen met vieze broeken

Aan dezelfde universiteit promoveerde de Hoensbroekenaar van geboorte Johan Bosch op zijn proefschrift „Gedragsmodificatie van encopresis”. Encopresis is een sterk met taboes omgeven gedragsprobleem bij kinderen: het langdurig of chronisch onzindelijk zijn voor ontlasting, soms gepaard gaand met verstopping. Dit probleem kan, zo laat zich licht denken, een ernstige, ontwrichtende uitwerking hebben zowel op de kinderen zelf als op de ouders. Mishandeling van kinderen met encopresis komt in extreme gevallen zelfs voor.

Het zal niet verbazen dat de psychoanalisten zich al over dit probleem hebben gebogen. Zij veronderstellen dat kinderen met encopresis én hun ouders bijzondere, anale karaktertrekken hebben. Vergelijkend onderzoek van groepen kinderen met en zonder encopresis echter verschaft „geen steun voor die opvatting”. Bosch meent dat het eerder andersom is: „neven-gedragsproblemen” bij kinderen met encopresis en ook het gegeven dat hun ouders vaker ruziën over de opvoeding van hun kind, zijn eerder reacties op encopresis. Men kan dus zeggen dat de psychoanalisten de kar voor het paard spannen.

Bosch heeft een behandelingsprogramma ontworpen, dat bestaat uit een „gedragsmodificatie-techniek” die indirect, via instructie aan de ouders, op de kinderen werd toegepast. De optelsom van het aantal succesvol behandelde kinderen toont overduidelijk de effectiviteit van de gedragsmodificatie-techniek. Samen met de dissertatie zijn dan ook twee „praktijkboeken” uitgekomen, één voor ouders, één voor hulpverleners: „Kinderen met vieze broeken”.

Een ziekte genaamd heimwee

Als een buitenlands student in het begin van zijn of haar studie vertraging oploopt door heimwee, is er dan sprake van „persoonlijke omstandigheden” of van „overmacht”? Louella Rondon, Antilliaanse van komaf, maar studierend in het sombere Tilburg, legde de vraag voor aan de landelijke Commissie van Beroep Verlenging Inschrijvingsduur. Volgens de wet mag een student op grond van problematische persoonlijke omstandigheden rekenen op een verlenging van de toegestane inschrijvingsduur met ten hoogste een half jaar. Maar overmacht geeft

recht op een verlenging van een vol jaar! Wat is heimwee nu?

Aanpassingsmoeilijkheden in het eerste jaar, oordeelde de commissie, zijn te voorzien; dat is geen overmacht. Maar....,als het verschijnsel heimwee zich in die mate voordoet, dat het de student vrijwel volledig verhindert zich aan de studie te wijden, het met ziekte kan worden gelijkgesteld en als overmacht aange-merkt”.

Dus: een vol jaar verlenging. Maar is na een jaar de heimwee verdwenen? De commissie heeft daar haar twijfels over: zij houdt het voor zeer wel mogelijk dat aanpassing langer duurt. De student kan dan ook voor elk jaar waarin zich problematische persoonlijke omstandigheden voordoen apart een verlenging van zes maanden aanvragen.

De vloekende Amsterdammer

Twee weken geleden meldde we in deze rubriek het oprichten van een vakbond voor academici in de bijstand. Harrie Pieron, werkloos filo-

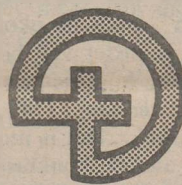
soof, beoogde met deze vakbond onder andere dat voor academici in de bijstand de plicht tot terugbetaling van de studieschuld wordt opgeschort en vanaf 15 jaar na het afstuderen kwijtgescholden. Deze plannen ontvouwde hij ook in een interview met STAD, de lokale Amsterdamse radio. Pieron gaf zijn telefoonnummer op, zodat men zich bij hem kan aansluiten. Dat heeft hij geweten: een kwade Amsterdammer begon hem meteen te belagen: „Hij heeft me die avond zo'n vijftig keer gebeld om de lijn te blokkeren zodat niemand zich kon opgeven. Dat ging in de stijl van tering-kanker-tering-kankerparasiet. Later trok hij wat bij, maar het was wel vermoeiend”.

Hoogbegaafd, laaggewaardeerd

Tijdenlang mocht je van de onderwijsvernieuwers niet meer de woorden „knap” of „dom” in de mond nemen, nu is dat radicaal veranderd. Het hoogbegaafde kind is in. In de Verenigde Staten bestaan al groots opgezette spoedcursussen voor „the

gifted and talented”. In Nederland loopt men op dit gebied zoals het gezegd wil, nog achter. De Nijmeegse ontwikkelingspsycholoog F. Mönks: „Veel mensen denken: hoogbegaafden hebben geen extra aandacht nodig, die redden zichzelf wel. Daarvoor hoeft je niets extra's voor te doen. Maar dat is niet zo. Ook zij hebben een speciale aanpak nodig om zich goed te kunnen ontwikkelen. Het is toch niet meer dan rechtvaardig dat ook zij de kans krijgen hun aanleg zo goed mogelijk tot ontplooiing te brengen”? Mönks zegt overigens niet tegen het idee van spreiding van kennis te zijn; hij vindt alleen dat bijzondere prestaties hier onvoldoende worden gewaardeerd. „Ik vind ook dat de hele Nederlandse bevolking een brede kennis hebben moet. Maar er is ook een elite nodig om leiding te geven aan de wetenschappelijke, culturele, sociale, economische en geestelijke ontwikkeling”. Een groeiend aantal mensen denkt dat die Amerikaanse holleboenzencursussen voor Nederland dé uitweg uit de economische crisis kunnen betekenen.

(Mare)

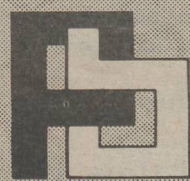
leenarts medibanda b.v.

lid "Orthobanda"

wycker brugstraat 12 - 6221 EC maastricht - telefoon 043 - 10349

- Detailhandel en groothandel in medische instrumenten en apparatuur.
- Ruime sortering in showroom.
- Speciale tarieven voor studenten.

DE LOKALE BANK
MET
MONDIAAL KARAKTER

BANQUE PARIBAS

Vrijthof 17b, 6211 LD Maastricht, 043 - 11477.

Op zoek naar het leven

„Als je leven zoekt”, luidt de intrigerende titel van een proefschrift dat pas geleden aan de RL is verdedigd. Promovendus Jos op 't Root, werkzaam bij de capaciteitsgroep Huisartsgeneeskunde, heeft zich verdiept in de joodse traditie van het „leren”. Hij is van mening dat deze traditie een aantal ervaringsregels heeft voortgebracht, waar huisartsen een goed houvast aan kunnen hebben. Observant toog naar Randwyck om Op 't Root te vragen naar het hoe en waarom. Een interview om onder de kerstboom te lezen.

van beroepen, van woon-werksituatie, van gemeenschappelijke woonverbanden, die een nieuwe oriëntatie vragen. Er wordt een groot beroep op mensen gedaan om zelf het leven in te vullen”.

En op dat zelf invullen wordt in de joodse traditie nadruk gelegd?

„Ja, in de joodse traditie hebben de mensen een grote mate van vrijheid. Je hebt wel allerlei regels, maar het zijn veel meer ervaringsregels, richtlijnen die ontstaan zijn op basis van levenservaring. En die zijn niet dogmatisch. Uiteindelijk moet degene die vragen heeft te stellen, zelf beslissen. De persoonlijke keuzevrijheid blijft voorop staan.”

Is de levenservaring van mensen die tweeduizend jaar geleden leefden, in een heel ander maatschappijtype, nog wel voor ons van nut?

„Wat die joodse waarden betreft: dat zijn niet alleen waarden zijn die te maken hebben met een bepaald samenlevingspatroon, in een bepaalde tijd. Alle ervaringen van mensen, alle gebeurtenissen zijn eerder beleefd en verwoord. Je hebt altijd relaties tussen mensen, en mensen willen altijd van alles. De kern dáárvan en de waarden die dáárin zitten, zijn niet veranderd. En de joodse waarden zijn continu door de tijd tot op de dag vandaag aanwezig. Om een voorbeeld te geven: in de Talmoed, de aanvullende uitleg van de joodse bijbel, staat een verhaal over het aantal keren dat je seksuele gemeenschap zou kunnen hebben. Iemand die werkt

mag zo'n twee keer per week gemiddeld. Iemand die niet werkt, staat er dan, die behoort het elke dag te doen. Dat is niet vanuit de man gezien, maar ook vanuit de vrouw. Hij moet de relatie in ere houden. Als een huisarts problemen met relaties tegenkomt, dan zijn hier ervaringsregels te vinden die nu nog gelden. Niet als dogmatische norm, maar als regel waar je mee kunt werken, waar je misschien als huisarts houvast aan kan hebben. Joodse ervaringsregels kunnen met name voor de huisarts van belang zijn. Want de huisarts wordt als eerste binnen de geneeskunde geconfronteerd met gezondheidsvragen. Hij is degene die moet gaan differentiëren, die er iets mee moet. Hij kan zich wel opstellen van: ik ben medicus-somaticus; maar ik denk dat hij dan veel mist. De huisarts is degene die allerlei problemen krijgt te horen en qua woonsituatie dicht bij de mensen zit. Daarom heeft de huisarts veel meer te maken met vragen over menselijke relaties en menselijke situaties dan andere artsen. En onder die vragen kan de huisarts niet uit. Daarom vind ik dat de huisarts achtergrondkennis moet hebben over wat leven wil zeggen, over hoe mensen hun leven willen indelen, over wat relaties voor ze betekenen. De huisarts moet ergens op kunnen terugvallen, hij moet richtlijnen hebben. Ik denk weet zeker dat de joodse traditie daar dan aanwijzingen voor kan geven.”

Maar heb je daar nu speciaal de joodse traditie voor nodig? Achter-

grondkennis kun je op zoveel plaatsen zoeken; je kunt toch ook zelf bedenken, uitgaande van je eigen ervaring?

„Ik ben het ermee eens dat je het ook zonder die traditie zou kunnen bereiken. Je ziet ook allerlei stromingen die dat heel uitdrukkelijk proberen te doen. Prima. Want het geeft een correctie op de geneeskunde, die zich eenzijdig ontwikkeld heeft. Maar ik vind wel dat die stromingen op de een of andere manier een houvast moeten bieden, een 'Sitz im Leben'. Ze mogen niet toevallig van bepaalde mensen, van bepaalde groepen afhankelijk zijn, maar ze moeten een degelijke ondergrond hebben. Ze moeten niet op bepaalde gevoelens van individuen of groepen gebaseerd zijn of op onvrede; want dan hebben ze een negatieve ondergrond. Ik vind dat je moet zoeken naar waarden waaruit je een positieve formulering kunt afleiden. De joodse traditie geeft die, is mijn persoonlijke mening.”

Zijn de joodse waarden óók niet gevoelens van een groep mensen, die met de Egyptenaren en de Babyloniërs om zich heen lange tijd in de verdrukking zaten? Is de joodse traditie niet, om zo te zeggen, een bevrijdingstheologie?

„Jawel, maar tegelijkertijd zit er iets in dat zo'n beweging voor alle mensen geldt. Het Exodusverhaal bijvoorbeeld spreekt mij enorm aan; ik vind dat echt een levensverhaal met steeds die uittocht, het steeds weer moeten kiezen, het niet

weten waar je terecht komt. Ik vind dat schitterende verhalen, die voor mij ook een geldigheid hebben die boven een stukje toevalligheid uitgaan. Je kunt ook zeggen: ze zijn transcendent gefundeerd.”

Dus de wijsheid in de joodse traditie is van gene zijde gegeven?

„Dat weet ik niet. Ik ben daar nog niet uit. Je kunt zeggen dat het gegeven is door een macht of een God. Dat is mogelijk. Je kunt ook zeggen dat het mensenwerk is, een verslag van hoe je juist en rechtvaardig en goed moet handelen, met alle ruimte voor mensen om te zoeken en hun eigen weg te gaan. Dat laatste intrigeert me véél meer dan het eerste. Met dat eerste kan ik als mens niets mee. Maar bij dat tweede, het juiste en goede handelen, mag je voor mij het begrip 'goddelijk' gebruiken. Omdat het boven één mens uitgaat, zou ik het transcendent willen noemen. Het is toch heel bijzonder dat een cultuur die waarden ontwikkeld heeft.”

Op de promotiebijeenkomst heeft professor Brouwer, uit je eigen capaciteitsgroep Huisartsgeneeskunde, nogal wat kritiek uitgeoefend.

„Hij had geen kritiek op het karakter van het proefschrift, hij vond wel dat ik de verbinding naar Huisartsgeneeskunde wat weinig had gelegd. Ik heb toegegeven dat dat er inderdaad in verhouding wat magertjes afkomt. Aan de andere kant, je moet eerst uitleggen waar het om gaat in de joodse traditie; dan pas kun je beginnen aan de uitwerking. Dat eerste heeft veel tijd gekost; er zou eigenlijk nog een boek achteraan moeten komen. Dit boek heeft meer een inleidend karakter. Het is een eerste stap.”

Wat kan een huisarts, dit boek gelezen hebbende, alvast ermee doen?

„Wat hij eruit kan opsteken, is een heel belangrijk aspect: dat hij eerst eens moet luisteren naar de mensen die bij hem komen, dat hij even moet vergeten dat hij als geneeskundige het belangrijkste is. Dat betekent dat hij niet direct vanuit zijn geneeskundig-natuurwetenschappelijk begrippenkader aan het interpreteren gaat.

Het tweede aspect betreft de levensloop geneeskunde. Wat in de joodse traditie belangrijk is, is de verandering in het interpreteren van gebeurtenissen, die mensen in hun leven meemaken. Dat is iets waar de geneeskunde nog veel te weinig mee doet. Wat mensen meemaken in hun leven is bepalend voor hun gezondheid. De joodse traditie zegt dat je iets met die gebeurtenissen moet doen, dat je die moet verwerken. En ik denk dat het belangrijk is voor de huisarts om dat na te gaan. Dus niet alleen kijken naar de geneeskundige biografie van patiënten, maar ook naar wat ze in hun leven hebben meegemaakt en hoe ze dat vertaald hebben naar hun eigen gezondheidsopvattingen en hun opvattingen over gezond leven.”

Ton Hameleers
Ad van Iterson

Speelt hier ook niet mee: een gevoel dat de huidige waarden niet voldoen?

„Ja, aan de ene kant wel. Er zijn in onze tijd veel signalen dat de huidige waarden niet voldoen. Ik denk dat alle tijden wel en niet hebben gedeugd. De waarden zoals ze zich nu ontwikkelen, voel ik persoonlijk niet als problematisch. Het geeft juist een hele hoop ruimte en vrijheid om te zoeken. Misschien geeft dat ook de basis om naar andere waarden te gaan zoeken. Maar tegelijkertijd zie ik wel dat er in die westerse traditie iets ontbreekt en dat er vragen gesteld worden van: waar moeten we naar toe met onze technische cultuur? Of die technische cultuur te eenzijdig is, weet ik niet, maar wat ik wel weet is dat de achterliggende vragen naar gezond leven te weinig aan bod komen.

Wat je in de literatuur vaak tegenkomt, is dat er veel vervreemding is, dat er veel mensen met allerlei levensproblemen zitten. Kijk maar eens naar de huisartsenpraktijk. Juist bij de huisarts komen veel van die klachten binnen. Ik denk dat er altijd wel vervreemding is geweest. En heeft ieder zijn weg moeten zoeken. Maar een belangrijk element nu is, dat alles zo gedifferentieerd is, zo opgedeeld is, en dat er gemeenten en geteld moet worden. De dag, het werk, het leven, het is allemaal ingedeeld. Er is een differentiatie

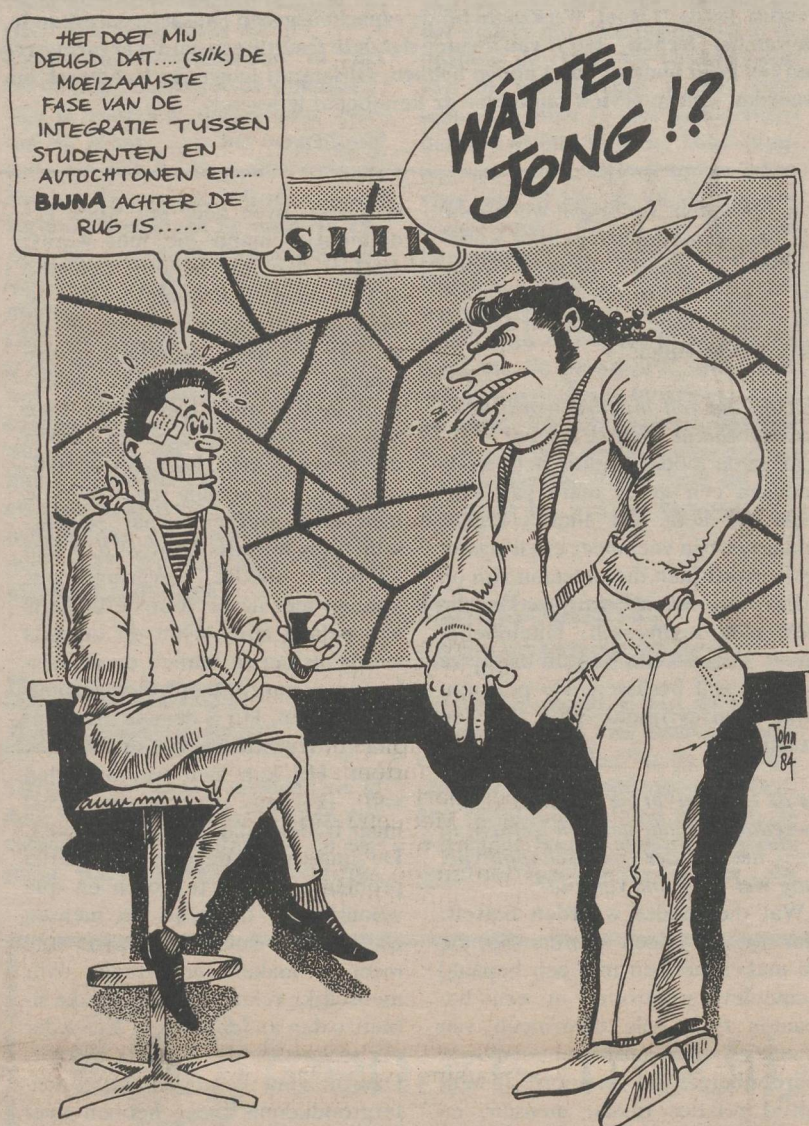
SLIK verslikt zich in de buurt

Centraal in woonwijk de Ravelijn, aan het Mariabastion, ligt het „Culturele jongerencentrum SLIK”. Op 31 december wordt daar met een oudejaarsfeest het eerste ledenjaar afgesloten: een jaar waarin een flinke aanwas van leden en activiteiten ontstond, maar ook een jaar waarin men geregeld geconfronteerd werd met de problemen van voormalige Ravelijnbewoners. Dit laatste gaf enkele keren aanleiding tot een vechtpartij.

De vereniging SLIK werd in april dit jaar voornamelijk door studenten opgericht met het idee om een ruimte te creëren voor culturele, vernieuwende evenementen, in de vorm van een nachtcafé. Op de vrijdagavonden trekt men zo'n honderd bezoekers, voor het merendeel studenten. Een groep van voormalige Ravelijnbewoners behoort tot de geregelde bezoekers. De meesten van hen wonen sinds hun verhuizing verspreid over Maastricht, terwijl hun huizen in de Ravelijn bewoond worden door studenten. Lang voordat de studenten er kwamen wonen gebruikten zij de huidige SLIK-

ruimte als buurtcentrum en zij bevreunen het nog steeds dat het enkele jaren geleden gesloten werd.

Op dit moment is SLIK voor hen een hernieuwde ontmoetingsplaats geworden en lijkt daarmee ook een van de weinige plaatsen te zijn waar een confrontatie plaatsvindt tussen hun wereld en die van studenten. Tevens is dit een confrontatie tussen degenen die door een gemeentelijk beleid hun huizen moesten verlaten en degenen die daarvan konden profiteren. Meestal is er onderling een gezellige sfeer maar soms is de afstand en de spanning tussen beide groepen duidelijk merkbaar. Enkele keren, na geringe aanleidingen, liepen de emoties daarbij zo hoog op dat het tot vechtpartijen kwam. De SLIK-medewerkers, die zelf ook veelal in de Ravelijn wonen, voelen zich onmachtig om dit probleem op te lossen. Zij beseffen dat er tot nu toe slechts noodgrepen zijn toegepast om de zaak te sussen, zoals het voortijdig sluiten, het inschakelen van politie of het opleggen van een tijdelijk café-verbod aan enkele autochtonen.

„Wij vinden dit heel jammer, omdat we het gevoel hebben dat de onvrede en de agressie die in SLIK soms naar boven komt eigenlijk gericht is tegen de gemeentelijke beslissingen die in het verleden tegen het genomen zijn. Deze instantie lijkt voor hen echter verder weg te liggen dan dit café”, aldus een SLIK-medewerker.

Vele oorspronkelijke Ravelijnbewoners waarvan er nog enkelen in de Ravelijn wonen, vinden echter dat de studenten in SLIK ook een aandeel hebben in de ruzies. „Ze draaien er altijd hun eigen muziek. Als wij een keer een plaat aanvragen dan hebben ze die niet en als we hem dan van thuis meebrengen draaien ze hem niet”, is de verklaring die ex-bewoners geven voor de laatste vechtpartij. „Daarbij kwam dan nog dat sommige van ons juist hadden gehoord dat ze hun huis uit moesten omdat er studenten in kwamen. Maar de verhuizing gaat voorlopig niet door nu een van de bewoners een kort geding tegen de woningbouwvereniging in eerste instantie heeft gewonnen. De oorspronkelijke bewoners hebben nu weer hoop gekregen om in de Ravelijn te kunnen blijven wonen en zullen dan ook graag naar SLIK blijven komen. Want daarvoor heeft de Ravelijn in het algemeen en de SLIK-ruimte in het bijzonder te veel emotionele waarde voor hen.

Jan Lavrijsen

Collegegeld volgend jaar 1250 gulden

Studenten in het wetenschappelijk onderwijs gaan het komend studiejaar 1250 gulden betalen aan college- en inschrijfgeld. Dat is ruim tweehonderd gulden meer dan nu, en 11,6 procent van de werkelijke kosten. Het jaar daarop dreigt weer een verhoging tot 1604 gulden ofwel 15 procent van de werkelijke kosten. De studenten betalen hiermee in feite hun eigen onderwijsgebouwen, want als minister Deetman van de Tweede Kamer in 1986 de kursus-, school- en collegegelden niet verder mag verhogen, zal hij in dat jaar de bouwinvesteringen met ruim 77 miljoen gulden korten. Dit werd duidelij-

lijk uit de debatten over de onderwijsbegroting die in de Tweede Kamer zijn gehouden.

Minister Deetman heeft (in dit derde jaar van zijn ambtstermijn), nu de bezuinigingsoperaties aanvaard zijn en de uitvoering in volle gang, zijn handen vrij voor politieke machtsspelletjes. Hij dreigt daarbij twee jarenlange strijdpunten, de collegegeldverhoging en de invoering van een nieuw stelsel van studiefinanciering, in zijn voordeel te beslechten. En in het nadeel van studenten en scholieren.

De Kamer mocht kiezen: invoering van schoolgeld voor leerplichtige leerlingen, een gat in de begroting van 140 miljoen gulden of een hogere eigen bijdrage voor de niet leerplichtigen. De linkse partijen hadden geen goed woord over voor deze praktijk, maar de regeringspartijen lieten zich gedwee verleiden en kozen voor het laatste. Volgend jaar gaan de kursusgelden in het volwassenonderwijs omhoog, betalen ouders al bij een belastbaar inkomen van 55 in plaats van 60 duizend gulden het maximale schoolgeld en worden de schoolgelden ineens geïnd. Dat levert 74,2 miljoen op. Voortgezet en hoger onderwijs mogen voor 25 miljoen minder bouwen, voor staatsexamens betaalt men de kostprijs en leerlingen onder de 17 jaar krijgen minder boekengeld. De overige 30 miljoen wordt opgebracht door studenten in wetenschappelijk en hoger beroepsonderwijs (die duizend gulden gaan betalen voor hun collegekaart).

Lin Tabak/UP

Dr. Beyers Naudé zegt diesrede af

De Zuidafrikaanse theoloog en apartheidsbestrijder dominee Beyers Naudé heeft de universiteit laten weten dat hij op 11 januari niet in Maastricht kan zijn om de diesrede uit te spreken. In zijn plaats zal nu een spreker uit eigen huis de diesrede houden, prof. mr. Theo van Boven.

De rijksuniversiteit Limburg had evenals de Vrije Universiteit dr. Beyers Naudé uitgenodigd onmiddellijk nadat zijn „banning order”

door de Zuidafrikaanse regering was opgeheven. Daardoor kreeg hij zijn bewegingsvrijheid na acht jaar terug. Beyers heeft als reden van verhindering opgegeven, dat zijn drukke werkzaamheden hem niet in staat stellen naar Nederland te komen. Onlangs is hij benoemd tot secretaris-generaal van de SACC, de Zuidafrikaanse Raad van Kerken. In die functie volgt hij Nobelprijswinnaar Desmond Tutu op, die benoemd is tot Anglicaans bisschop van Johannesburg.

Boekhandel
DE TRIBUNE
Kapoenstraat 8
6211 KW Maastricht
Telefoon (043) 51978*

ART ATTACK

ART ATTACK
ART ATTACK

is een zaak, die gespecialiseerd is in het leveren van aluminium lijsten voor inlijstingen in alle maten. Het aanbod van aluminium lijsten bestaat uit ruim 60 varianten in vele kleuren.

heeft een collectie van vele al of niet ingelijste kunstposters en kunstkaarten.

is gevestigd: Tongersstraat 12, Maastricht, tel. 043-51115 en is van dinsdag tot en met vrijdag geopend van 12 tot 18 uur en op zaterdag van 12 tot 17 uur.

Een boek niet meer in voorraad komt helaas voor. Maar door het gebruik van een zeer modern bestelsysteem kunnen wij ieder Nederlandstalig boek binnen 2 werkdagen weer leveren.

Dit geldt natuurlijk ook voor uw bestellingen.

**BOEKHANDEL
Bergmans**

Nieuwstraat 9, 6211 CR Maastricht
Tel. 043-10825

De Humburger

20 december 1984

Nieuws uit ons dorp

Professor Hemker een gebroken man

door Jean P. Zelissen

Parijs, maandagmorgen. Na een nacht van terreur hervat het leven in de Lichtstad voorzichtig zijn normale loop. Langs de oever van de Seine wrijft een eenzame clochard zijn ogen uit. Hij heeft zijn roes net genoeg uitgeslapen om zich af te kunnen vragen hoe hij aan zijn volgende fles „vin rouge” kan komen. Een jong meisje, dat mij doet denken aan Pascale Petit, het sterretje dat zoveel jongensharten sneller deed kloppen, wringt zich handig op haar Solex tussen de auto's door, een „pain” onder haar arm geklemd. Een paar straten verder onder een van de talloze daken van Parijs wacht haar minnaar op zijn ontbijt. Door een openstaand raam klinken flarden accordeonmuziek uit een oude radio.

Als ik de statige Rue de Lille inloop, sta ik plotseling in een andere wereld, een wereld van afschuwelijk geweld. De ochtendschemer wordt wreed in stukken gescheurd door blauwe zwaailichten. Een „agent de police” vraagt naar mijn „papiers”. Met trilende handen laat ik mijn paspoort en perskaart zien. Met een nors gebaar laat hij mij „passer”. Midden in de straat tref ik een onbeschrijflijke tafereel aan. Temidden van een zee van stukken glas, sierstrips en brokken metaal staat het restant van wat enkele uren eerder nog een fonkelende limousine was. De bordeaux-rode Peugeot 305 is finaal opengereten door het helse terroristententueg. En overal bloed en nog eens bloed. Gelukkig leeft professor Hemker nog. Asgrauw is zijn gelaat, maar zijn schrandere blik verradt nog steeds dezelfde scherpzinnigheid.

Schroomvol wil ik hem aanspreken om mijn medeleven te betuigen. Maar hij is mij voor: „Jean”, zegt hij met een zachte stem, die ik niet van hem gewend ben, „als je eens wist wat dit verlies voor mij betekent...” Verder komt hij niet. Tranen verstikken zijn stem. Ook mijn gemoed schiet vol. Zwijgend kijken wij naar de mannen van de Sûreté Nationale, die de kleinste details van de plek des onheils noteren. Een „inspecteur de police” die mij doet denken aan commissaris Maigret komt op ons af, lenig over de rode bloedplassen springend. „Professeur”, zegt hij, „uw vrouw is aan de telefoon. Zij vraagt of u vanavond thuis komt eten, want uw kinderen willen hun vader zien.” Er valt een loodzware last van mijn hart. Tegelijkertijd schaam ik mij voor de gedachte die bij me opgekomen was bij het zien van al dat bloed. Soms verfoei ik mijn beroep van journalist waarlijk... de hoogleraar kijkt mij aan met zijn vermoeide blik en raadt onmid-

dellijk mijn gedachten. Hij legt een hand op mijn schouder en herneemt zichzelf. „Jean,” zegt hij dan, „hier heb ik tien jaar aan gewerkt. Tien jaar van mijn leven weg. Deciliter voor deciliter heb ik mijn eigen bloed verzameld om dit te bereiken. Niemand was het ooit gelukt en na mij zal het niemand lukken om met duoclonale anti-antilichamen een fibrinogeen tot stand te brengen. „Twaalf liter stond er in mijn auto”. „Uw Nobelprijs, professor?” „Stel je voor”, zegt hij schamper, „de man die zijn geweten wilde suspen met het geld dat hij met een duivelse uitvinding heeft verdiend, is nu zelf verantwoordelijk voor het verdwijnen van de vinding die de mensheid zoveel geluk had kunnen bezorgen.” Hij laat zijn hand zakken en loopt naar de telefoon, die de inspecteur ongeduldig vasthoudt. Zwijgend loop ik de kille ochtend van de Lichtstad in. Een diepe droefenis overvalt mij. Even flits weer het beeld van Arnold van der Leijde door mijn gedachten. Is het een Limburger dan nooit gegund de hoogste eer te behalen?

„PARIS IN WINTERTOPI”

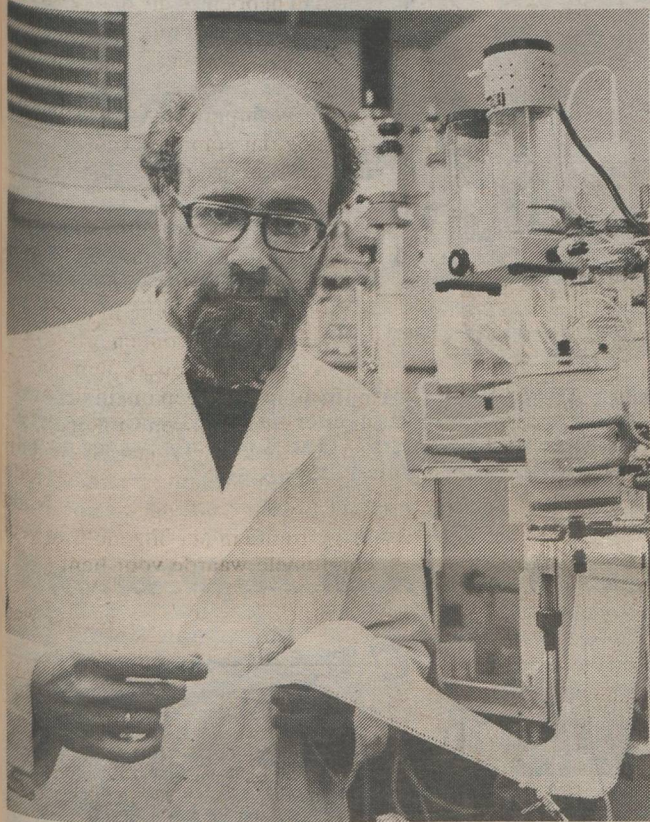

Auto Hemker in universiteitsmuseum

De door een schandalige bomaanslag zwaar opengereten auto van Rector Hemker krijgt een plaats in het RUL Universiteitsmuseum dat in maart van het volgend jaar gevestigd wordt in het gouvernementsgebouw. De auto wordt opgesteld naast een enorme niet scherpe bijl, een belangrijk beleidsinstrument van het voormalige Managementteam. Momenteel werkt een Maastrichtse steenhouwerij

aan het vervaardigen van gedenkplaten met de namen van diensten die eind dit jaar opgeheven zijn. Het RUL-CvB heeft bekendgemaakt dat er in dit verband geen ontslagen zullen vallen maar dat de dienstmedewerkers suppoostwerk in het museum krijgen aangeboden. Inhoudelijk blijft het werk voor de dienstsuppoosten ongeveer hetzelfde. Zo zullen de medewerkers van de dienst voorlichting edu-

catieve rondleidingen geven en de medewerkers van FZ krijgen wisseldienst bij de kassa. POB telt het aantal bezoekers, CZ poetst en AJZ verzorgt de contracten bij reizende tentoonstellingen. De redactieleden van Observant zullen tweewekelijks een museumkrant verzorgen en Studium Museale organiseert programma's over de dieper liggende culturele waarden van de museumstukken. Deze programma's worden opgezet volgens een totaal nieuw concept: lezing, pauze en forumdiscussie. „In mijn speerpuntenbeleid staat daarbij vooral de pauze centraal, omdat in het verleden gebleken is dat juist voor dit onderdeel enorme belangstelling bestaat”, aldus de woordvoerder, „begrijpt u wel, pauze.”

Kerstboodschap

Amicae, amici

Het woord „einde” roept geen prettige associaties op, zeker niet op dit moment, nu het einde van het jaar, mijn rectoraat en zelfs mijn Peugeot 305 gekomen is. Toch moeten wij allen bedenken dat het einde slechts zelden definitief is. Na 1984 komt 1985, na Hemker komt Bonke, na de Peugeot 305 komt de Peugeot 505. Alleen met de dood of een felle brand eindigt alles. Samen moeten wij verder gaan om onze idealen te verwezenlijken. Samen moeten wij daar de schouders onder zetten. Vergaat de tegenkrachten die uw streven doen verslappen! Ik wens u en de uwen een prettig Kerstfeest en een „gelukkig” 1985.

Hector Remker

(PS. Door de bomaanslag heb ik geen kerstmenu kunnen maken. Bij mijn secretariaat (toestel 256) zijn nog enkele menu's uit voorgaande jaren verkrijgbaar).

„Limburgers zijn nu eenmaal wat stijver dan die Bourgondische Friezen. Dat heeft ook zijn voordelen. Daar heb je rekening mee te houden”.

C. Vluggen-Smeets, Spaubeek

Vrouwenartsen zoeken vrouwelijke collega's

Voor het eerst in Nederland worden in een vakgroep gynaecologie/obstetrie zulke revolutionaire veranderingen doorgevoerd dat wij als redactie van de Humburger hier haantje de voorste wilden zijn. Zoals bekend probeert het hoofd van deze capaciteitsgroep, prof. J. de Kippenboer al jaren het aantal vrouwelijke gynaecologen uit te breiden. Tot nu toe waren dit tamelijk onvruchtbare pogingen.

Hij vertelde ons in toenemende mate ongerust te zijn over het geringe aantal vrouwelijke artsen dat het vak gynaecoloog ambieert. Het vak is kennelijk dermate oninteressant voor hen, dan hij er tot nu toe geen enkele in de staf heeft weten te plaatsen en er maar één heeft kunnen verleiden tot het volgen van een opleiding bij hem. Om dit probleem aan te pakken ontvouwde hij voor ons een ambitieus plan. Hij gaat de richting andrologie invoeren, hetgeen inhoudt een uitgebreide studie van het mannelijke bekken met toebehoren en chirurgische ingrepen hierop, waarbij een groot gedeelte van de huidige afdeling urologie bij de vakgroep van prof. de Kippenboer zal worden ingelijfd.

Als onderzoeksvelden zullen vooral de mannelijke anticonceptie, zoals de mannenpil en het mannenspiraal, grote aandacht krijgen. Als eerste in de wereld zal de groep beginnen met een zaadveredelingsbedrijf voor zaad van menselijke afkomst.

Waarom toch al deze moeite? (Wij konden niet nalaten dit te vragen). „Kijk”, oreert de prof. „Voor ons als man blijft het boeiend, om niet te zeggen opwindend, ons steeds weer te kunnen verdiepen in het vrouwelijke kleine bekken en alles wat daarbij hoort. Als 'normale' vrouw loop je hier natuurlijk veel minder snel warm voor. Door deze nieuwe afdeling krijgen ook zij de kans deze geringe aantrekkingskracht voldoende te compenseren”. Ook vertelde de Kippenboer ons in vertrouwen, dat hij zich gedwongen ziet de komende jaren uitsluitend gesloten sollicitatieprocedures te kunnen voeren of in ieder geval in een vakature te vermelden dat het voor mannelijke kandidaten geen enkele zin heeft te reflecteren, daar hij het principebesluit heeft genomen enkel nog maar vrouwelijke artsen op te leiden. In het plan van de professor is ook voorzien in de aanstelling, op 1,0 basis als wetenschappelijk medewerker, van een psychoanalytisch-Freudiaans geschoolde psychiater, om de voorziene psychische decompensatie van de huidige staf op te vangen en de omwentelingsprocessen te begeleiden.

Tot het takenpakket van deze persoon behoort naast het gebruikelijke, ook in de gynaecologische wereld niet geheel onbekende divanwerk, frontaal onderwijs over een capaciteitsgroep in verandering. Ook deze psychiater zal zich niet kunnen onttrekken aan een promotie of gedegen wetenschappelijke publi-

catie over dit onderwerp. Felle discussies zijn momenteel nog binnen de groep gaande of de aan te stellen psychiater van de mannelijke dan wel vrouwelijke kunne moet zijn. Wij vroegen ten slotte of de hoogleraar er geen moeite mee heeft zijn afdeling zo ingrijpend te veranderen om alleen maar wat vrouwelijke artsen aan te lokken, terwijl de mannelijke artsen bij wijze van spreken in rijen hijgend op de stoep staan om vooral maar als eerste aan de beurt te zijn. Hoofdschuddend over zoveel onbegrip antwoordde hij hierop dat wij kennelijk de strekking van zijn verhaal totaal niet hadden begrepen, dat wij het cassettebandje waarop het hele verhaal gesprek was opgenomen, nog maar eens goed moesten afluisteren, en als een en ander te moeilijk was voor ons, wij de letterlijke tekst van het gesprek maar in de Humburger moesten plaatsen.

J. de Hen
H. de Keizereend

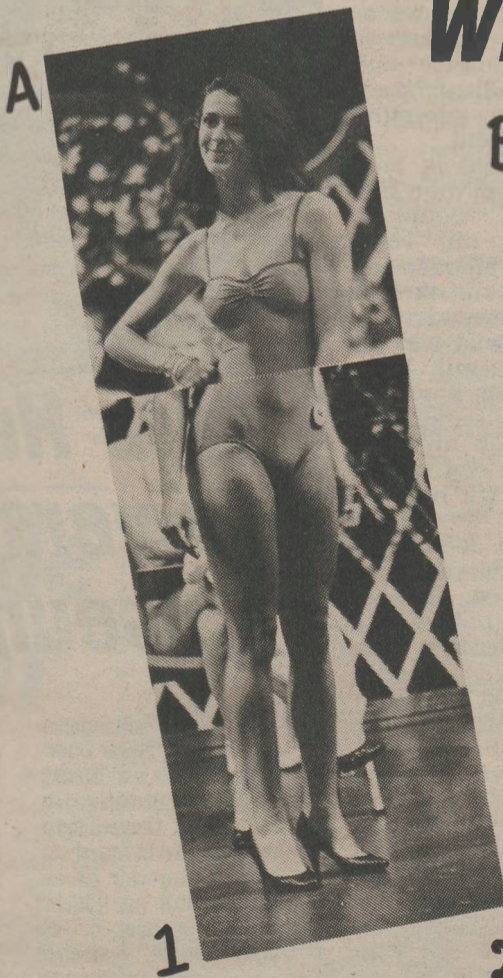

Denk ook aan de dieren

Ook voor de proefdieren van het Biomedisch Centrum is het 25 december Kerstmis. Sonja, die al drie jaar lang de wetenschap dient met de voor honden spreekwoordelijke trouw, proeft hier haar kerstmaaltijd. Wat Sonja niet weet is dat haar liefste speelkameraadje Hector de soep zoveel smaak geeft.

Ons puzzelhoekje

Wie is wie?

Bij het opruimen van zijn archief ontdekte onze fotograaf enkele afdrucken die door zijn moeder in tweeën waren geknipt. Hoe hij ook paste en meette, het lukte hem niet de juiste combinatie te vinden. Kunt u hem helpen? Stuur uw oplossing voor 15 januari naar de redactie van de Humburger, Tongersestraat 53, Maastricht.

RUL onderzoekt pauskus

RUL-onderzoekers zullen de plaats waar de pauselijke lippen de Nederlandse bodem bevochtigen in mei volgend jaar aan een diepgaand onderzoek blootstellen. Daartoe zal het gekuste stuk beton direct na het tongcontact met moeder aarde, worden overgevoerd naar het BMC. Hoofdprojectleider van het project „Popekiss”, Klaas Westerterp, verwacht dat het onderzoek een jaar in beslag zal nemen. De onderzoekers hopen met dit onderzoek een beter beeld te krijgen van de invloed van onfeilbaarheid op speekselproductie. Het project is begroot op 3 miljoen. Met de Radboudstichting en een fabrikant van frisseadem-spray worden onderhandelingen gevoerd voor financiële ondersteuning om dit kusgebeuren tot een onvergetelijke klapzoen te verheffen. Het door zijn lippen beroerde brokstuk beton zal een plaatsje krijgen naast de eveneens door een aanslag getroffen auto van de rector in het RUL-Universiteitsmuseum. Eveneens zal in het kader van Studium Clericale een lezingencyclus (met forumdiscussie) worden opgezet rond het thema „Men kan niet altijd op het kussen zitten”.

Harm Kuipers terug uit Amerika

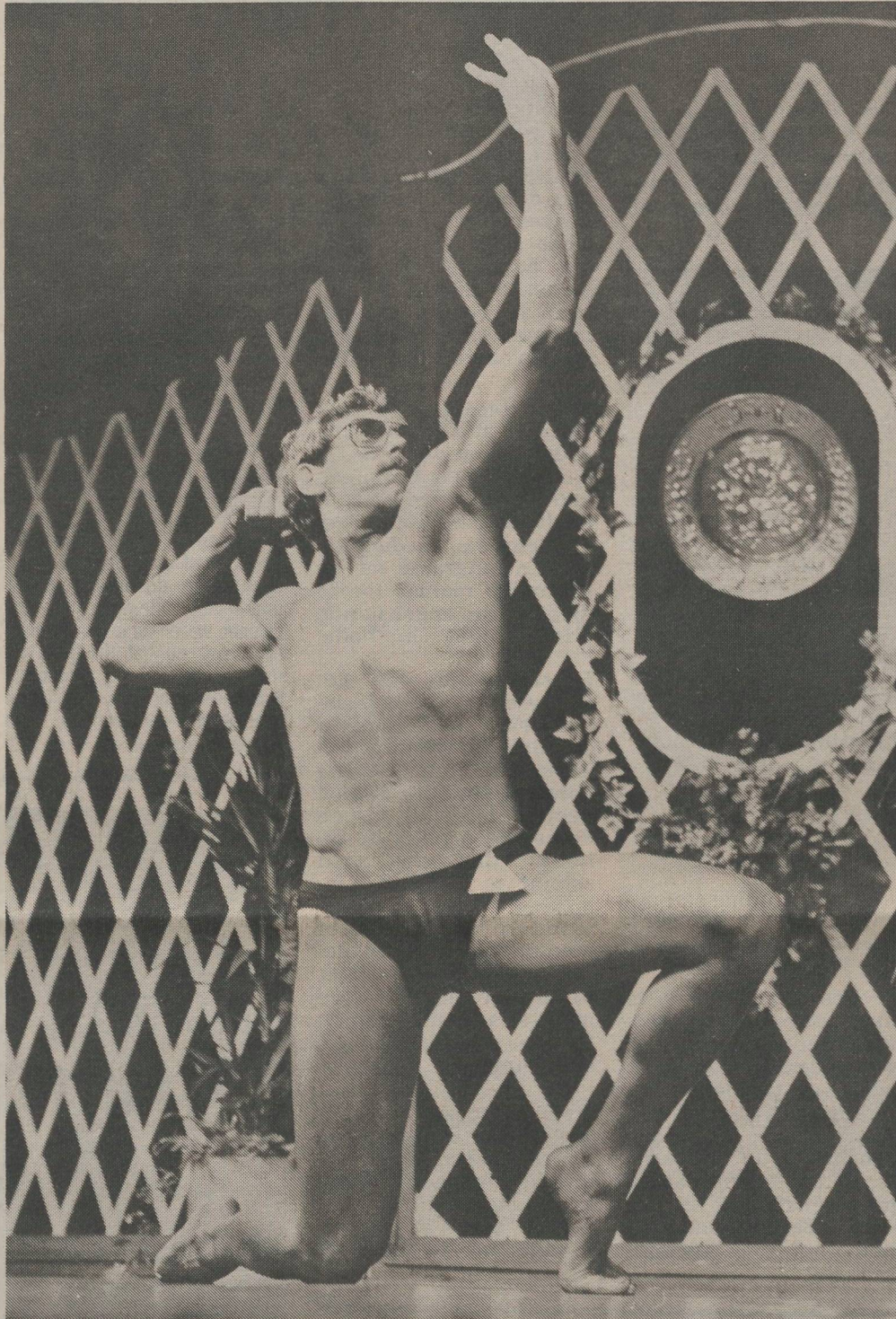
„Ik ben een ander mens geworden”

door Jean P. Zelissen

Na een verblijf van een half jaar in „The States” is sportarts Harm Kuipers (39) weer terug in ons midden. Blijde gezichten bij zijn thuiskomst, niet alleen bij zijn gezinnetje, maar ook bij de talloze collega's die voor zijn woning waren samengedromd om de vroegere sport-, nu wetenschapsrack een warm welkom te bereiden.

Alle aanwezigen werden aangenaam verrast door het nieuwe uiterlijk van Harm: niet zomaar een facelift met behulp van haarverzorging en optiek, maar een ware wedergeboorte straalt van hem af. In de knusse huiskamer, waar mevrouw Kuipers een prachtige kerstboom heeft geïnstalleerd, ontdekken we al snel het geheim van Harms nieuwe gracie. „This is it!” roept hij triomfantelijk, terwijl hij een nietig bruin potje pilletjes uit zijn handbagage te voorschijn tovert. „Harmonen”, leest een naast hem gezeten collega hardop voor. Schaterend complimenteert iedereen Harm met deze grappige woordspeling. Harm vertelt honderduit over zijn vinding. (Daarbij valt het op dat zijn accent verhuisd is van Groningen naar Amerika). „Harmonen”, legt hij uit, „vormen in het lichaam een harmonie tussen vitaminen en hormonen. Ik kwam op het idee toen ik een bezoek bracht aan de Mormonen in de uitgestrekte zoutwoestijnen van Utah. Daar kwam ik tot inkeer, temidden van

de mensen die elke dag moeten vechten voor hun bestaan, de ene zoutstorm na de andere trotserend. Een oud mormonenmoedertje heeft me op een dag verteld hoe die mensen hun krachten op peil houden. Jullie begrijpen wel dat ik dat geheim hier niet ga verklappen, want de concurrentie ligt overal op de loer”. Vervolgens loopt Harm naar de keuken en even later komt hij terug. Tergend langzaam doet hij de deur naar de kamer open. Een „Aah” van bewondering stijgt op uit het gezelschap. Harm is schaars bedekt en staande op de salontafel toont hij zijn krachtig gespierde bruine lichaam bijna helemaal. Nergens een grammetje vet teveel, alleen maar soepele spierbundels, die hij uitbundig over zijn skelet laat rollen. Mevrouw Kuipers zet de gashaard wat hoger, bang als ze is dat haar man een kou vat. Maar Harm wijst haar op de beschermende werking van zijn krachtproduct, die de gebruiker voor 99% immuun maakt voor „die nare beestjes”. Het spreekt vanzelf dat nog diezelfde avond Harms eerste voorraad Harmonen is uitverkocht. Wie er over denkt ze ook te gaan gebruiken moet nog even geduld hebben. Harm is van plan juist over de grens in Lanaken een bedrijf te stichten voor de productie van Harmonen. Hij heeft zich al verzekerd van de medewerking van Michelleke Pollentier, die de kantine gaat uitbaten en van Anna Bolen, die research gaat doen naar een verwant product dat speciaal het vrouwelijk schoon zal accentueren.

'Net Werk' opgericht

Een groepje secretaresses uit het Biomedisch Centrum is het zat. „De klad zit in ons vak”, zegt de 22-jarige Jeanette Kneepkens uit Gronsveld, woordvoerster van de initiatiefgroep. „De meeste vrouwelijke collega's zijn slavinnen geworden van de tekstverwerker. Met starende blik komen ze 's morgens binnen en gaan ze 's avonds weer naar huis. Het enige dat ze die dag gezien hebben is knopjes en nog eens knopjes. Wij willen wel eens iets anders laten zien. Geen gemechaniseerde trutten, maar terug naar terug naar de „warme” secretaresse met een bloemetje op tafel en een naai-garnituurtje in de la voor het geval haar baas een knoop aan zijn overhemd mist als hij naar een belangrijke vergadering moet.”

Een naam was zo bedacht: „Net Werk”. „Dat staat voor werk dat „af” is en een glimlach op de koop toe,” vertelt Anita Bonkers, de ideologische drijfveer achter de nieuwe organisatie. Terwijl ze zich voorover bukt om koffie in te schenken gunt ze mij een riante blik in haar décolleté. „Wat een verwennerij”, roep ik uit als zij vervolgens een koekje presenteert. „Kijk”, zegt Anita, „als we het hebben over netheid, lijkt dat een ouderwets begrip. Ik heb daar een heel fijn gesprek over gehad met professor Spronken of Sporten, die trouwens bereid is mode-

rator van ons te worden. Netheid en schoonheid zijn klassieke idealen, die in het gedrang raken als de maatschappij zich laat overheersen door de technologie. De mens wordt op die manier ondergeschikt gemaakt aan de machine. Weet u hoe wij onder elkaar de mannen hier noemen? Technuiken! Ze staan met hun machines op en gaan er mee naar bed, vandaar die naam.”

„Net Werk” biedt iedere secretaresse die belangstelling heeft voor de doelstellingen ook een aantal materiële voordelen. Er zijn plannen voor een cursus gelaatsverzor-

ging en er wordt gezocht naar een zwarte kapper die nu eens niet iedere cliënte over dezelfde kam scheert.

Helaas komt aan het gesprek een abrupt eind als Jeanette op haar horloge kijkt. „Vijf uur!” roept ze verschrikt. Ik moet nog naar Albert Heijn. „Terwijl ze mijn hoed aanreikt en mij in mijn overjas helpt, komt professor Grijp binnen. Hij drukt Jeanette en Anita ieder een bos bloemen in de hand en een kus op hun wangen. Blozend nemen de twee meisjes de complimenten voor het type-werk in ontvangst.

Afscheid

Dit wordt mijn laatste stukje voor de Humburger. Toen ik gisteren tegen de avondval een wandeling maakte door het Ravensbos en zag hoe de laatste bruine bladeren omlaag dwarrelde om eeuwige vergetelheid in de Limburgse löss te zoeken, ging er een stekende pijn door mij heen. Nee, niet vanwege die vallende bladeren; immers, in de lente komen zij, groen en jong, weer terug - en wie zegt mij dat dat niet dezelfde bladeren zijn? De pijn werd veroorzaakt omdat ik terugdacht aan mijn carrière bij de Humburger. Wat ik had aangericht, besepte ik plotseling, daar in het Ravensbos! Ik liet mij neervallen op een met mos begroeide bank. Ik sloeg aan het rekenen - een kille bezigheid, maar ik vond dat het moest. 8639 Stukjes had ik in mijn leven voor de Humburger geschreven!

8639 Stukjes! In die stukjes heb ik een vlammend protest laten horen tegen de afbraak van ons mooie Zuidlimburgse land. 8639 Maal heb ik geprotesteerd tegen de kille westerse mentaliteit, die lak heeft aan de natuur, aan ons bronsgroen eikehout en slechts is geïnteresseerd in pretparken, cement en autowegen. Het is waar, de Sint-Pietersberg is bijna helemaal afgegraven, de autoweg Maastricht-Heerlen is er gekomen en dat het pretpark Terworm er niet komt, is niet het resultaat van mijn j'accuse geweest. Veel heb ik niet bereikt, maar ik heb tenminste een stem van protest laten horen. Maar dat is nu juist wat mij zo spijt. Daar in het Ravensbos, op dat bankje, met uitzicht op het onvergelijkelijke Geuldal, daar besepte ik ineens wat dat voor de natuur heeft betekent. Ik sloeg weer aan het rekenen. De uitkomst was schokkend. Om al mijn stukjes in al die Limburgse gezinnen terecht te doen komen, is er een bos omgekap't ter grootte van... schrik niet... heel Zuid-Limburg! Mijn stukjes hebben niet alleen niets uitgehaald, ze hebben het nog erger gemaakt! Dit besef, deze wetenschap, is schrijnend. Ik kan het niet meer met mijn geweten verenigen om nog langer deze moord - want zo noem ik het: moord - met deze moord op onze gebladerde vrienden door te gaan.

Dit was mijn laatste stukje.
Vale.

Leon

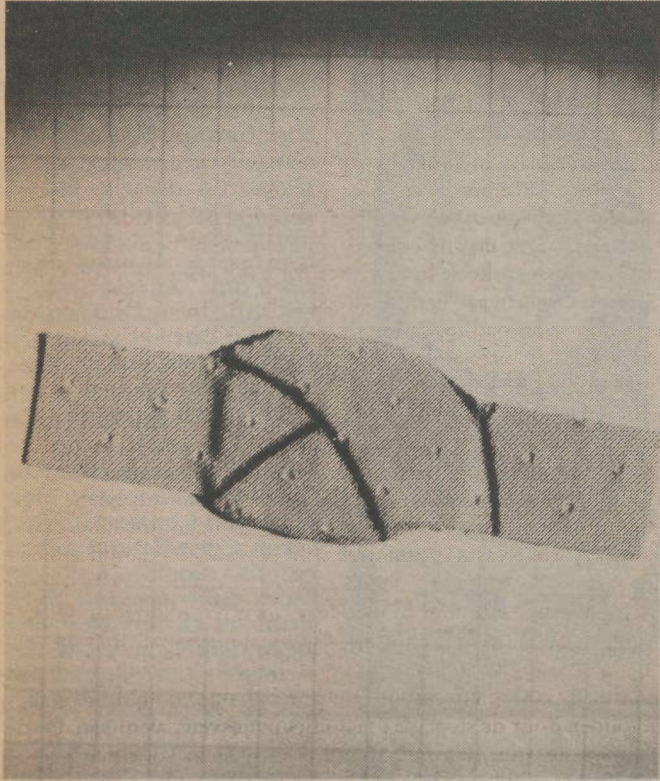
Dankzij opzienbarende ontdekking RUL:

Vergeeten kunnen we vergeten

Maastricht, 20 december 1984

(Van onze redactie Wetenschappen)

Interdisciplinair onderzoek op het Biomedisch Centrum van de Rijksuniversiteit Limburg heeft geleid tot een uniek hulpmiddel voor mensen die de neiging beginnen te vertonen afspraken en andere gegevens te vergeten.

Door de vereende inspanningen van de groepen Neuroanatomie, Farmacologie en Neurofysiologie is een stof ontdekt die in de hersenen verantwoordelijk is voor de processen die te maken hebben met herinnering en geheugen. Deze stof die behoort tot de groep van de zogenaam-

de neurotransmitters is door de onderzoekers memotonine genoemd. Net zoals bij het ziektebeeld van de ziekte van Parkinson, waarbij er een tekort is aan de neurotransmitterstof dopamine, lijkt het erop dat bij geheugenstoornissen een tekort bestaat aan het memotonine. Uitgebrei-

de experimenten met ratten en proefpersonen hebben aangetoond dat toediening van buiten af van deze stof de geheugenwerking verbeterd. Door gebruik te maken van de modernste technieken is men er op het BMC in geslaagd de neurotransmitterstof gezuiverd in handen te krijgen.

Het probleem was echter hoe deze stof het best toegediend kon worden. De laatste jaren is er op een ander gebied een uniek toedieningsmiddel gevonden, om medicijnen op een langzame en regelmatige manier toe te dienen, de zogenaamde trans-dermale methode.

Daarbij wordt het geneesmiddel in een pleister verwerkt die dan via de huid zijn werking uitoefent. De laatste tijd is voor de stof die angina pectoris bestrijdt, al een dergelijke pleister op de markt die erg goed schijnt te voldoen. Onderzoek heeft aangetoond dat het voor de stof memotonine ook mogelijk is deze in een pleister te verwerken. Op deze manier is men gekomen tot de zogenaamde geheugenpleister.

De onderzoekers melden geestdriftig dat de pleister een ideaal middel is om de geheugenwerking te verbeteren. Het is nauwelijks meer nodig een agenda bij te houden;

Het medeleven met professor Hemker die in Parijs door een bomaanslag werd getroffen, is overweldigend. Dagelijks stromen honderden brieven uit alle delen van het land binnen. Voor de vroegere voorlichter drs. Overmans, die sinds een val van zijn bromfiets twee jaar geleden nooit meer de oude is geworden, betekent het beantwoorden van al die brieven een bijzonder nuttige tijdbesteding.

ouderwetse truukjes zoals de knoop in de zakdoek zijn ook niet meer nodig. Met de geheugenpleister schiet het u allemaal vanzelf weer te binnen. De pleister heeft dan ook een speciale vorm en kan in principe overal worden toegepast, maar de werking is maximaal als deze op het voorhoofd wordt geplakt. Het verkrijgen van de gezuiverde stof om in de pleister te verwerken,

Geraamten Bij graafwerkzaamheden onder de aula van het hoofgebouw van de RL zijn vijf geraamten gevonden. Volgens een voorlopig rapport van de stadsarcheologische dienst gaat het hier om de vijf jezuiten die in de dertiger jaren van deze eeuw op mysterieuze wijze verdwenen, en niet om de gehoopte Neanderthalers. Jules (Sjuul) Zeguers, erkend Maastrichts jezuiten-kenner en medewerker van de RL die de opgraving aanschouwde: „Jazeker! Het waren duidelijk de broeders Romme, Dreesmann, Brenninkmeijer, Kortenhorst en Vroom, die een tijdje vóór de oorlog onder uiterst verdachte wijze plots verdwenen waren na een zwempartij in wat nu het Kruithuis is. Nounou, dat was érg verdacht!“ **Computer-spel** De 31-jarige tweede-kans-student P. v. B. is afgelopen donderdag in de ter-

stuit nog op problemen. Men is bezig om met behulp van DNA-recombinant onderzoek de neurotransmitter door bacteriën te laten produceren. Vooralnog blijkt echter dat de bacteriën na verloop van ongeveer drie weken „vergeten“ zijn welke stof ze moeten produceren. De opbrengst is daardoor op dit moment onvoldoende om aan de vraag te voldoen. Het ziet er naar uit

dat voorlopig nog met hersendonors gewerkt zal moeten worden. De onderzoekers dringen er dan ook op aan dat mensen die een codicil dragen, ook daarin vermelden dat de hersenen voor wetenschappelijke doeleinden gebruikt mogen worden. Men verwacht binnen enkele jaren zover te zijn dat het middel commercieel op de markt kan worden gebracht.

minalruimte op het BMC op heterdaad betrap toen bleek dat hij de universitaire Vax-computer gebruikte voor „huishoudelijke“ doeleinden, aldus de Universitaire Veiligheids Dienst (UVD, in de wandelgangen kolderiek ook wel Uiterste Verkoopdatum genoemd). P., eigenaar van een aantal kleine BV-tjes, deed de boekhouding van deze bedrijven op de universiteitscomputer en had bovendien een computerspelprogramma geschreven op de VAX. Dit programma is in beslag genomen en kan volgens de heer Lambrieks, hoofd van de afdeling Civiele Zaken, bij verkoop aan de hoogste bieder (zowel Philips als Atari en Commodore zijn in de race) een aardige stap in de richting van realisatie van zijn eigen home-computer betekenen. **Slager-festival** Zoals bekend houdt de Centrale Proefdier Voorziening op het

Biomedisch Centrum ieder jaar een Slager-festival. In 1979 begon, betekende het festival van dit jaar een eerste lustrum. Traditioneel wordt het festival halverwege de slachtaand gehouden, en ter gelegenheid van het lustrum werden er ditmaal dubbele ladingen varkens, ossen, runderen en geiten aangevoerd. In de behoefte aan ratten, honden en een sporadische ap kon de CPV dit jaar zelf voorzien. Terugkijkend meent de organisator van het festival, CPV-medewerker Thor Bloedworst, dat nog nooit tevoren zó keurig geslacht en zóveel bloed gevloeid is. Bovendien is de organisatie budgettair neutraal geweest omdat een rijkelijke sponsoring door de firma's Catty Bonzo en Sluis Vogelvoeders geëffectueerd werd. Dus: op naar het tweede lustrum van het Slager-festival.

Verrassende conclusie bewegingswetenschappen:

Puntschoenen voor tanzmariekes

Tanzmariekes draaien het best op puntschoenen uit de zestiger jaren. Niet op sandalen, klompen, hoge hakken, sloffen, tennischoenen, maar op doodgewone puntschoenen bereiken tanzmariekes de beste resultaten.

Tot deze verrassende ontdekking kwam de groep Bewegingswetenschappen van de RUL nadat zij vorige week het cijfermateriaal van een carnavals-

onderzoek aan een afgeronde conclusie blootstelde. De groep volgde ruim een half jaar vijf mariekes tijdens carnavals-optochten, zittingen en bontevondwandelingen. Gekozen werd voor corpulente mariekes „omdat die qua schoenbelasting in het algemeen nogal wat te bieden hebben“, aldus een van de onderzoekers. Het overkoepelend carnavalsorgaan van Maastricht is erg blij met dit onderzoek dat in een reactie gekenschetst wordt als een

voorbeeld van integratie tussen wetenschap, cultuur en emancipatie. Aan de onderzoekers zal de diesplechtigheid worden penning worden uitgereikt. Voor een van de onderzoekers zal de diesplechtigheid een extra bijzondere dag worden omdat hij die dag in het huwelijk zal treden met een van de mariekes die hij tijdens het onderzoek heel goed heeft leren kennen. „Welke schoenen ik op die dag zal dragen? Puntschoenen, begrijpt u wel, puntschoenen.“

Lutefisk

Kerstverhaal door Rosalie Sprooten

recht dat traditioneel met Kerstmis werd gegeten. Het praten alleen al over eten maakte mij misselijk, maar hij ging door over de brun òst (bruine kaas) die erbij gegeten werd onder het genot van een glaasje aquavite. Haastig trok ik mij terug in de badkamer. Vervolgens zag ik hoe in de kombuis een grote zinken teil met stokvis werd gevuld en door de koksmat met enkele emmers water overgoten. Later begreep ik pas dat de vis geloofd werd. In ieder geval stond de hele handel daar op te zwellen onder een zware broodplank.

Twee dagen voor Kerstmis kwamen we in Fermeuse aan, een afgelegen oord met enkele huisjes in de verte en de hele bevolking op de kade. Er was nog nooit zo'n groot schip in hun haven geweest. Ik werd triest van de armoedigheid die ik voor mij zag. De hemel was grijs, de sneeuw was modderig, het was een slordig landschap dat een gevoel van intense verlatenheid bij mij opriep. Twee jongens die ons 's avonds bezochten wisten te vertellen dat in de hoofdstad St. John de straten echt geplaveid waren. De steward werd intussen steeds enthousiaster over zijn lutefisk. Iedere morgen morrelde hij enkele keren in de zinken teil. De kok mocht er met zijn handen niet aankomen.

Een dag later veranderden we nog even van ligplaats. We voeren drie uur verder en kwamen in Harbour Grace aan, een heus dorp dat er lieflijk wit uitzag. Ik vrolijkte er van op. Hier zouden we nu echt enkele dagen blijven, en die zekerheid spoorde mij aan om een kapper te zoeken. Met een taxi reden we naar het volgende dorp, vijftien kilometer door een sprookjesland-schap. Het uitzicht was weids en heuvelachtig met aan de einder denebossen die donkergroen afstaken tegen de sneeuw.

Ik belandde in de handen van een klagende Duitse emigrante die evenwel lyrisch werd toen ze merkte dat we Europeanen waren. Per een januari zou ze haar zaak sluiten wegens armoede van de dorpingen. Unilever was daar de schuld van, zei ze, omdat die de vissers slecht betaalde.

Helemaal opgedoft kwam ik weer terug in Harbour Grace. We gingen naar de plaatselijke supermarkt. Daar klonken de Jingle Bells zo hard uit de radio dat we weer rechtsomkeer maakten. Aan boord had de steward enige versieringen aangebracht. Hij had aan de wal eigenhandig drie kerstbomen gekapt, die daar toch overvloedig groeiden. Zo kregen ook wij de feestkoorts te pakken. Vergeten waren storm en zeeziekte.

Om vijf uur waren de officieren in de hut van de kapitein uitgenodigd voor een borrel. Toen we binnen kwamen ijsbeerde hij door zijn kamer. De situatie maakte mij wat onzeker. Ik was de laagste in rang aan boord en hoorde derhalve bij de manschappen beneden in het schip, maar als vrouw van de marconist had ik de privileges van een officier. Ik maakte weliswaar zijn hut schoon, maar toch kon hij niet met me omgaan alsof ik een lichtmatroos was. Bovendien was ik de enige vrouw aan boord, zodat hij mij soms en verlegen als een kind vroeg of ik knopen aan zijn pyama wilde naaien of de zoom aan een pantalon wilde herstellen. Later lagen dan ergens snoepjes of een reep chocolade waarvan ik dan maar moest raden dat ze als beloning waren bedoeld. Als ik die tekens negeerde kwam hij me achterna en duwde het snoepgoed in mijn handen. Hij kon maar moeilijk zijn houding tegenover mij bepalen.

Aanvankelijk negeerde hij mij toen ik binnenkwam, maar plotseling draaide hij zich naar me toe en zei: „Goedenavond mevrouw, hoe maakt u het?”

Iedereen was er al. Nielsen zat naast een mand met pakjes en post. De anderen keken gegeneerd in het rond. Er werd wat gekucht en een sigaret opgestoken. De kapitein ging eindelijk zitten en begon met het uitdelen van de pakjes. Ze waren gemaakt door Noorse vrijwilligers voor de eenzame zeelieden. De brief bij mijn pakje werd terstond vertaald door Kristianson, die naast mij zat en alweer tamelijk naar de alcohol rook. Ik liet die wolk heel Christelijk over me heen gaan.

Toen kwam de wijn op tafel. De kapitein werd plechtig. Hij ging achter zijn stoel staan en even dacht ik dat hij een lange kersttoespraak zou houden, maar de reder had de goedheid gehad om ons deze wijn te schenken zodat wij ver van huis toch wat gezelligheid zouden hebben. Dus dronken we dankbaar op zijn gezondheid. De kapitein ging weer zitten. Er viel een pijnlijke stilte. Misschien heeft toen wel hoorbaar de klok getikt of klonk het brommen van de machines op de achtergrond. Iemand zocht de asbak die voor hem op tafel stond.

Nielsen toverde ergens boekjes vandaan die hij aan ons uitdeelde. De kapitein keek hem verstoerd aan, maar de Leeuw van Juda was weliswaar gedegradeerd tot ondergeschikte op deze rotschuit, ooit had hij aan het hoofd gestaan van machtige zee-reuzen en dat aureool droeg hij nog steeds bij zich. Na een minzame blik op de kapitein ging hij door met zijn taak en de ander schikte zich noodgedwongen. De enige die er nerveus van werd was de steward, dus die vulde haastig de glazen. Nielsen zette zijn bril op en begon in de gezangbundel te bladeren. Ik werd droevig van al die onhandige stoere kerels om mij heen. Ook flarden van herinneringen aan thuis drongen tot mij door. Heimwee naar vaste grond onder de voeten en maaltijden zonder vis.

De stuurman zette met krakende stem een kerstlied in dat me heel bekend voorkwam. „Zingen, zingen”, spoorde hij ons aan. Zeer langzaam kwam dit merkwaardige koor opgang. De kapitein hield nukkig zijn mond, maar werd angstvallig in de gaten gehouden door de steward die duidelijk nerveus werd van de gespannen situatie. Ik vond de ruimte wat klein voor tien personen. In het midden stond de lege mand. Overal lag papier op de grond, zoals bij een onvervalste Nederlandse surpriseavond. Ik voelde mij weer even thuis. Allengs werden de gezangen luider. De steward schonk het ene na het andere glas te vol. Nielsen sloeg vroom met zijn hand af en toe de maat. Ik vroeg mij af wat waar was van het gerucht dat hij in porno handelde.

De Noorse herdertjes lagen die avond ontzettend vaak bij nachte en stille nacht was allang geen stille nacht meer. Ik voelde mij toch in vreemd gezelschap, werd ook gehinderd door de stemming van de weerbarstige kapitein. Wellicht had de man heimwee. Hij keek zeer afkeurend in het rond, rollend met zijn blauwe Noorse ogen.

Af en toe werd er op de deur geklopt en de steward iets toegefluisterd. Dan werd er nerveus op de klok gekeken en geroepen dat de lutefisk nu klaar was. Om mij heen werden de gebaren steeds losser. Nielsen stond weer met zijn armen wijd gespreid. Hij draaide als een te zware ballerina in het rond en zocht de diepste bassen in zijn keel. Langzaam schoof ik met stoel en al uit de kring. Mijn boerenafkomst kwam in opstand. Vooral toen de vierde machinist, Gangdall, op stond, waggelend naar de slaapkamer van de kapitein liep en daar 's mans bed voor een urinoir aanzag. Langs het donkerbruine hout glinsterden feestelijk de straaltjes vocht naar de vloer. De steward sloeg smekend de ogen ten hemel. Ik dacht dat het vanwege Gangdall was, maar men had wederom laten weten dat de lutefisk op zijn laatste vinnen door de marinade zwom. Gangdall ritste zijn gulp dicht in het midden van de kamer, boerde eens flink en viel daarbij over Kristianson die toevallig een uitnodigend gebaar met zijn armen maakte. Er werd op elkaars rug geklopt, god jul god jul, roepend. Een van de zwaaiende handen aaide zelfs in het voorbijgaan over de kale schedel van de kapitein. Een gebaar dat, hoe goed bedoeld, toch niet gewaardeerd werd. De man zat nog steeds met zijn eerste glas wijn, waar hij afwezig aan nipte.

Toen de klok acht uur sloeg strompelde het hele gezelschap, behalve de kapitein, naar bedenen, alwaar we een overspannen kok aantroffen. De lutefisk was definitief opgelost in de marinade maar gek genoeg was daar niemand meer in geïnteresseerd. Ze hadden andere zorgen aan hun hoofd. Kristianson was terneergeslagen omdat hij van zijn vrouw slechts een nietszeggend kaartje had gekregen.

„Wilma, begrijp jij dat nou? Het is toch Kerstmis.” Ik begreep dat wel. Ik had hem in diverse havens gezien maar ik deed er op

Vervolg op pagina 12

Zijn naam is mij in de loop der jaren ontschoten, maar wat ik me wel herinner is zijn askatterig gezicht en de gym schoenen die aan zijn voeten vastgegroeid leken te zitten. De kleur van zijn huid riep associaties op met weinig wassen en onvoldoende slapen. Haren piekten blond als van een onverzorgde schooljongen, alleen de snotneus ontbrak. Maar als hij aan land ging, dan ging hij chique. Dat was hij aan zijn stand verplicht vanwege connecties met de enige erfgename van General Motors. Als de zaken aan boord weer eens mis liepen, dan hield hij grote verhalen over de geweldige rijkdom van zijn vroegere vrouw, maar ik kon mij hem in zo'n weelderig milieu niet voorstellen. Wat moest hij, als steward, op deze oude schuit die als vrijetijdsontwerp ontsproten was aan het brein van een rederszootje? De Cabo Frio was echt in elkaar geknutseld, daar was de hele bemanning het over eens. Het schip was te hoog en maakte bij zwaar weer hevig slagzij. Het was geen boot om trots op te zijn. Buiten hem waren er wel meer mensen die meenden dat ze in deze verprutste omgeving niet thuis hoorden.

Zoals de hoofdmachinist Kristianson, die zei aan land zo'n prima baan te kunnen krijgen en in iedere haven aan zijn laatste reis begon, maar van vroeg tot laat dronken was.

Of de eerste stuurman Nielsen, die 's morgens de rozenkrans op zijn hoofdkussen liet liggen, Christus van het kruis bad en iedereen de les las over het nut van de huwelijkstrouw, maar bijna niet slapen kon van de grote hoeveelheden pornolectuur onder zijn matras. Talloze malen vertelde hij hoe hij als eerste kapitein met zijn schip door het Suezkanaal was gevaren na de zoveelste middenoostencrisis. Hij had op de voorplecht van zijn schip gestaan met de armen wijd uiteen gespreid. Als een boegbeeld, zo stelde ik mij dat voor. En de bevolking had hem toegewijd en de Leeuw van Juda genoemd. Ik knikte dan, wat hem zeer scheen te animeren, zodat zijn verhaal steeds grotere vormen aannam. Na de kapitein was hij met Kristianson het hoogst in rang, en zo gedroeg hij zich ook.

Ik werd om de twee dagen in zijn hut ontboden, alwaar ik aan een apparaatje moest draaien terwijl hij twee pennen in zijn hand hield die daarmee verbonden waren. Zo wekte ik elektrische schokjes op die heilzaam waren voor zijn reumatisch lichaam. Intussen vertelde hij tot tranen toe geroerd over zijn vrouw die hij zolang niet gezien had.

Het was najaar, zodat aan boord het leven schommelend verliep. Menigmaal joeg de storm mij de stuipen op het lijf.

In oktober waren we via Engeland naar Chicago vertrokken. Daar hadden we een week de presidentsverkiezingen meegemaakt waarvan ik nog een kater had. Als een Staphorster in een carnavalsoptocht, zo had ik me daar gevoeld. De bemanning troopte op korte reizen naar warme landen om de winter door te komen. Half december lagen we enkele dagen te Rotterdam in de dok. De wind ging zeer guur om het hoog gelegen schip heen. Het heimwee naar de zon werd groter, Katendrecht hield me voor gezien. En zie, de gebeden werden verhoord. Er kwam bericht uit Noorwegen dat we naar de Canarische Eilanden zouden varen. Maar we waren nog niet in volle zee of daar kwam een telegram waarin de kapitein verzocht werd om koers te zetten naar New-Foundland. We moesten er diepvriesvis halen en die afleveren in Dieppe en Rotterdam. Er werd hevig gevloekt. Ook ik had weinig zin in een nieuwe tocht over de Atlantische Oceaan. Vooral nadat een van de mannen mij verteld had van de vele ijsbergen die in het najaar de noordelijke route zouden kruisen.

De reis van Chicago naar Rotterdam was ook al geen lolletje geweest. Uren per dag had ik zeezieke uit het raam gestaard naar het water dat mij deed denken aan een grote hobbelige metalen plaat. De blauwe zee was een grauwe woestijn zonder oase.

Die overtocht naar New-Foundland zal ik niet gauw vergeten. In de najaarsstormen ging de Cabo Frio als een manke tante over haar route.

Mijn mas was de marconist, derhalve lag onze hut in de top, onder het kraaiennest en naast de brug. Wij hadden de meeste last van slagzij. Nachten deden we geen oog dicht, moesten ons barometer met reservematrassen om niet uit bed geslingerd te worden. Eten was bijna onmogelijk, ook al waren de stoelen op de vloer vastgeschroefd en waren op tafel dwarsbalkjes aangebracht om borden en kommen in het gareel te houden.

De bemanning was wel vertrouwd met dit scheve dagelijkse leven, maar het bijna op de plinten lopen - zo scheef ging die boot - gaf mijn ziek lijf nog minder houvast. Ik schaamde mij dat ik zo weinig zeewaardig was. Maar ik kon met de beste wil van de wereld mijn werk niet doen. Dus kankerden de officieren dat hun bed niet werd opgemaakt en de hut niet gedweild. De steward, die het allemaal op zijn bord kreeg, bleef toch vriendelijk. Hij troostte mij zelfs door de kerstdagen in het vooruitzicht te stellen en hoe stijlvol dat we die aan boord zouden vieren met een heus diner. Hij weidde uit over een Oudnoors ge-

Rechtsgeleerdheid

Blokopening

* Op 4 januari 1985, om 14.00 uur zal de blokopening voor het blok „BEDRIJF” plaatsvinden in de kapel of de collegezaal. Er zal een film vertoond worden over de gang van zaken in een klein textielbedrijf.

Het programma van de collegecyclus Bedrijf hangt op de informatieborden en is ook opgenomen in de inleiding van het blokboek Bedrijf.

Opstellen

* Inleveren opstellen: eerstejaars studenten: 09.30-10.30 uur en 12.45-13.45 uur
tweede- en derdejaars studenten: 10.30-11.30 uur en 13.45-14.45 uur.

Blokboeken

* Blokboeken kunnen tijdens balieuren worden afgehaald m.i.v. heden.

Bloktoets

* woensdag 9 januari 20.00 uur bloktoets avondstudenten.

Economie

Practicumtoets

De eerste practicumtoets zal plaatsvinden op donderdag 17 januari 1985 van 9.00 tot 12.00 uur in de Foyer van het Staargebouw. Je kunt de zaal binnen van 8.45 tot 9.00 uur. Het is verplicht je collegekaart op tafel te leggen.

Een overzicht van de verplichte leerstof zal tijdens de practica worden uitgedeeld. Tevens hangt er een overzicht op het mededelingenbord. Hierdoor zullen de volgende onderwijsgroepen verzet worden:

groep 1 naar dinsdag 15 jan. 8.30-10.30 uur AV-kamer (BFC)
groep 9 naar woensdag 16 jan. 8.30-10.30 uur in kamer 114 (hoofdgeb.)
groep 8 naar woensdag 16 jan. 11.00-13.00 uur in AV-kamer (BFC)
groep 2 naar woensdag 16 jan. 11.00-13.00 uur in kamer 114 (hoofdgeb.)

Bloktoets blok 1.3.

Vrijdag 18 januari vindt de derde bloktoets plaats in het Bonnefantencomplex. Voor registratieno. 84.001 t/m 84.060 in de stille zaal, studielandschap Economie; voor 84.061 t/m 84.090 in de colloquiumruimte; voor 84.091 t/m 84.115 in de praatzaal.

Tijdstip: 's middags van 13.45-16.30 uur.
Je kunt de zalen binnen tussen 13.30 en 13.45 uur.

Het is verplicht je collegekaart op de bank te leggen. Aansluitend vindt de evaluatie plaats in de stille zaal. De ant-

woordformulieren liggen op nummer op de tafels. Ze dienen ingevuld te worden met een HB-potlood, dat je zelf dient mee te nemen. Verdere instructies liggen op de tafels.

Wereldhandelsspel

Het Wereldhandelsspel is een simulatiespel van de wereldmarkt, waarin veel van hetgeen in blok 1.3 aan de orde is geweest, en in blok 1.4 aan de orde zal komen, concreet ervaren kan worden. Het spel geeft in zekere zin de werking van de „invisible hand” weer, omdat blijkt hoe zich uit een complete chaos een min of meer ordelijk marktgebeuren ontwikkelt. Het spel wordt met ongeveer 25 mensen tegelijk gespeeld. De eerstejaars studenten worden dan ook ingedeeld in vier groepen, die ieder één middag spelen. De groepsindeling is als volgt:

Registratieno. 84.001 t/m 84.025 op dinsdag 22 jan. 13.00-17.00 uur in AV-kamer (BFC)
84.026 t/m 84.055 op woensdag 23 jan. 13.00-17.00 uur in kamer 114 (hoofdgeb.)
84.056 t/m 84.083 op donderdag 24 jan. 13.00-17.00 uur in AV-kamer (BFC)
84.084 t/m 84.115 op vrijdag 25 jan. 13.00-17.00 uur in AV-kamer (BFC)

Herinnering

7 januari actualiteitencollege drs. W.A.J. Bogers, 15.00 uur.
9 januari prof.dr. P.R. Odell, 15.30 uur.

Geneeskunde

Skillslab

Vanaf de eerste week van januari 1985 ligt bij het sekretariaat van het Skillslab voor de 1e- t/m de 4e-jaars studenten een lijst met de leermiddelen aan de hand waarvan het grootste gedeelte van de kriterialijsten voor de vaardigheidstoets wordt vastgesteld.

Zoals in het examenreglement is vastgelegd, zijn studenten verplicht aanwezig te zijn bij die onderwijsactiviteiten waarvoor zij zich hebben ingeschreven. Nu kunnen wij ons uiteraard voorstellen dat studenten in noodsituaties niet bij trainingen aanwezig kunnen zijn. De student dient zich vóór 10.00 uur op de dag van de training af te melden.

De inschrijfformulieren voor de vaardigheidstrainingen zullen voortaan 1 week voor de blokopening ter beschikking worden gesteld door het skillslabsekretariaat.

Algemeen

13e Internationale Balint-treffen

Van 28-31 maart 1985 vindt in Ascona (Zwitserland) binnen het kader van het

13e Internationale Balint-treffen een internationale bijeenkomst van medisch studenten (uit voornamelijk 5e en 6e studiejaar) plaats.

Toelichting:

Wir Möchten die frühere Arbeitsweise – «Asconeser Modell» – fortsetzen, die entscheidend auf dem Prinzip der Selbsthilfe beruht, und bitten sie daher, am Freitag, 29. März 1985, 15.30 Uhr, im Hotel «Monte Verità», zum Erfahrungsaustausch anwesend zu sein.

Ziel ist, zu einem Austausch der regionalen Gruppen über Möglichkeiten einer patientenzentrierten Ausbildung an den verschiedenen Studienorten zu kommen. Inwieweit ist es am jeweiligen Studienort möglich, direkt mit Patienten zu arbeiten und für dessen Behandlung schon eine Mitverantwortung für den Patienten zu übernehmen? Welche Möglichkeiten bestehen, diese Arbeit innerhalb der Ausbildung zu erweitern? Von Studenten wird kein Kostenbeitrag erhoben. Sie werden gebeten, möglichst frühzeitig mit Kommilitonen Kontakt aufzunehmen, die bereits an den Balint-Tagen in Ascona teilgenommen haben und sich auch 1985 wieder beteiligen werden. Diese Kontaktaufnahme soll dazu dienen, die am jeweiligen Studienort vorhandenen Möglichkeiten zur Realisierung einer beziehungsorientierten Ausbildung zu sichten.

Zur Unterstützung der vorbereitenden Arbeit können die einzelnen lokalen Gruppen beim Asconeser Balint-Dokumentationszentrum, CH-6612 Ascona, jeweils Literatur anfordern.

Sehr wichtig! Anmeldeschluss für Studenten: 31. Januar 1985.

Aanmelding bij: prof. dr. Boris Luban-Plozza, Piazza Fontana Pedrazzini, CH-6600 Locarno.

Nadere informatie bij V. Dubois, cap. groep Huisartsgeneeskunde, 043-616100 tst. 273/282. Er bestaat misschien een mogelijkheid tot financiële ondersteuning in de te maken kosten.

Cursus 'Vondsten in Limburg' in Bonnefantenmuseum

Het Bonnefantenmuseum in Maastricht heeft een belangwekkende collectie archeologische voorwerpen. De stad ligt dan ook in een gebied waar de laatste jaren herhaaldelijk opgravingen worden gedaan. Dank zij deze opgravingen is men bijvoorbeeld veel te weten gekomen over het levenspatroon van de allereerste boerengemeenschappen die zich zo'n 7000 jaar geleden in Limburg vestigden.

Op de tentoonstelling die hieraan is gewijd – tussen 21 december en 1 maart – 'Op goede gronden: de eerste boeren in Noordwest Europa', is goed te zien hoe deze mensen hebben geleefd. Archeologen spreken van de Bandkeramische Cultuur, omdat het aardewerk van deze groepen met bandvormige motieven was versierd.

Openbaar kunstbezit organiseert in aansluiting op deze boeiende tentoonstel-

ling een cursus die wordt gegeven in het Bonnefantenmuseum door de conservator archeologie, Marjorie de Grooth, aan de hand van aanwezige voorwerpen. Ook vorig jaar, bij de tentoonstelling 'Maastricht staat op zijn verleden', organiseerde Openbaar kunstbezit een cursus in het Bonnefantenmuseum. Deze formule tentoonstelling/cursus bleek erg aan te slaan.

De cursusdata: zaterdagmiddag 12, 19 en 26 januari, 2, 9 en 16 februari van 14.00-16.00 uur. Kosten bedragen f 115,-. Abonnees van Openbaar kunstbezit krijgen 10% korting.

Aanmeldingen uitsluitend bij Openbaar kunstbezit, postbus 5294, 1380 GG Weesp, 02940-16266.

Koördanser

Koördanser is het maandelijks informatie- en advertentieblad voor alle soorten mededelingen, die te maken hebben met gezond leven en bewustwording. Het wordt samengesteld uit binnengekomen informatie van organisaties en individuen, in de vorm van programma's, advertenties, brieven, oproepen, berichten en dergelijke. Het blad wordt verspreid via natuurvoedingswinkels, de boekhandel met aansluitende specialisatie, alternatieve gezondheidscentra, cursuscentra en ook buiten het alternatieve circuit, waar het de mensen kan tegenkomen, die voor gezond leven en bewustwording gemotiveerd zijn of kunnen zijn. U abonneert zich door overmaking van f 12,50 op postgiro 561777 t.n.v. Koördanser, Schelpenhoek 3, 1112 DE Diemen.

Emancipatie-onderzoek

Mededeling voor alle studenten, in het bijzonder de 3e- en 4e-jaars, en medewerkers.

De Emancipatiecommissie van de Rijksuniversiteit Limburg organiseert een Voorlichtingsbijeenkomst over emancipatie-onderzoek op vrijdag 25 januari 1985, m.m.v. Ria Meyvogel, ambtelijk secretaris van de CVEO (Coördinatie Vrouwen Emancipatie Onderzoek) en Paulien Tomlow. Aanvang 10.00 uur. Plaats: Hoofdgebouw, kamer nader bekend te maken.

10.00-11.00 uur: Paulien Tomlow. Uitleg over organisaties die actief zijn c.q. beleid bepalen t.a.v. emancipatieonderzoek. Setting en termen = betekenis van signaleerde ontwikkeling (of politieke trend) van verschuiving van instellingsgebonden onderzoek naar meer contractonderzoek. Van 1e naar 2e en 3e geldstroomonderzoek.

11.15-12.30 uur: Ria Meyvogel. Inhoud en prioriteiten binnen emancipatieonderzoek.

13.30-14.30 uur: In subgroepen brainstormen + ideeën ontwikkelen hoe men vanuit stage-onderwerpen of -ervaringen kan komen tot uitgebreider onderzoek c.q. een onderzoeksvorstel voor vervolgonderzoek (bv. op a.i.o. plaats of als contractonderzoek).

15.00-17.00 uur: Knelpunten bij verlening van financiering van onderzoek en subsidieaanvragen: – aan welke eisen moet voldaan zijn?; – hoe ondersteunt de CVEO, in de persoon van Ria Meyvogel, om deze knelpunten te voorkomen resp. op te lossen.

Medisch Comité Amsterdam

Medisch Comité Nederland-Viëtnam

Tien jaar geleden bouwde Nederland een ziekenhuis in Dong Ha op enkele kilometers afstand van de citadel van Quang Tri, midden in het meest gebombardeerde gebied van Viëtnam.

Een Nederlands ziekenhuis van 220 bedden met een afdeling chirurgie, verloskunde, tandheelkunde, keel-neus-oor-kindergeneeskunde en een apotheek met laboratorium.

Voor dat ziekenhuis van 220 bedden hebt u destijds vijf miljoen gulden bijeengebracht. Het staat in een gebied voor meer dan een half miljoen mensen, van wie de helft jonger is dan vijftien jaar. Daarom is de kinderafdeling met 80 bedden uitgebreid. Met uw hulp.

Nu, na tien jaar...

Nu, na tien jaar, doen we opnieuw een beroep op u voor het Nederlands ziekenhuis: het moet opgeknapt worden. De tyfoons en zware regenval in de herfst gevoegd bij de tropische hitte van de zomers hebben de wanden aangetast. Kozijnen zijn krom getrokken en alles moet nodig in de verf gezet worden. Daarvoor is een half miljoen gulden nodig: vijfhonderdduizend gulden voor vijfhonderdduizend mensen. Precies een gulden voor iedere vrouw, man en kind voor elk kind. Een gulden voor een zieke, vijfhonderdduizend gulden voor een heel ziekenhuis. Dat moet toch lukken.

„Privacy en computers in de gezondheidszorg”

De Stichting Meduatie houdt op zaterdag 19 januari 1985 in de Faculteit der Geneeskunde van de KU te Nijmegen een workshop, getiteld „Privacy en Computers in de Gezondheidszorg”. De workshop heeft ten doel de problemen

Lutefisk

(vervolg van pagina 11)

deze avond het zwijgen toe. In Harbour Grace zou noch hij noch een van de anderen troost kunnen zoeken. Gangdall ging zitten en begon te huilen.

„Wilma, Wilma, vijftien lange jaren heb ik Kerstmis niet meer bij mijn moeder doorgebracht. Mijn arme eenzame oude moeder. Nu zit ze weer alleen. Wilmaaa, maaaaaa die klote zee.” Hij pakte de juskom die juist op tafel werd gezet en dronk er aan. Een machinist die net zijn bord met aardappelen had gevuld, keek onthutst toe. Ik nam Gangdall de kom uit handen en zei: „Dat is geen melk, dat is de jus.” Met een schele blik keek

hij in de kom. „Je hebt gelijk, natuurlijk, je hebt gelijk”, kwam het er plotseling heel nuchter uit. Hij pakte met zijn handen enkele aardappelen van het bord van de machinist, gooide die in de jus en begon te eten. De tranen liepen weer over zijn wangen. De kerstboom gaf toch nog enige sfeer aan het geheel. Niet lang daarna gingen wij ter kooi. God jul, god jul, dreunde het in mijn hoofd.

Toen ik 's morgens beneden kwam zaten de matrozen slapend en dronken rond hun avondmaal. De manschapsmess was een onbeschrijflijke bende. De bootman lag op de grond te slapen. Zijn gezicht toonde sporen van een gevecht. Ik kreeg behoefte aan frisse lucht.

Buiten struikelde ik bijna over de Leeuw van Juda. Hij lag op zijn buik en huilde met lange uithalen zoals ook Gangdall had gedaan.

„Wilma, I am a bad man, I am a bad man, Wilmaaaaa.” In zijn rechterhand hield hij de rozenkrans geklemd.

„U krijgt het koud stuurman, ga in bed liggen”, zei ik en probeerde hem op te tillen, maar hij sloeg om zich heen en herhaalde zijn klaagzang.

„Wilmaaa, I am a bad mannnnnnnnn, Wilmaaaaa.” Ik liet hem in die waan en ging terug naar mijn hut.

Rosalie Sprooten

verle-
k en
eisen
teunt
Mey-
orko-
riek van de privacy van medische gege-
vens in het kader van de toenemende
automatisering onder de aandacht te
brengen van al degenen die beroepsma-
tig ermee in aanraking komen of ervoor
belangstelling tonen. Bovendien streeft
de Stichting ernaar de discussie over
deze problematiek op gang te brengen.
Bijdragen worden verzorgd door drs. A.
van der Arend (Rijksuniversiteit Lim-
burg, Ethische aspecten), dr. ir. A. Has-
man (Vrije Universiteit Amsterdam,
Computers in de Gezondheidszorg),
prof. dr. I.S. Herschberg (Technische
Hogeschool Delft, Beveiliging van hard-
en software), mr. F. de Graaf (Rijksuni-
versiteit Utrecht, Juridische aspecten),
en dr. O. Fokkens (arts en consultant,
Ziekt, Klinisch standpunt). Nadere in-
formatie kan verkregen worden bij de
Stichting Meduatie, tel. 080-445986 of
088-211671 (HBO -V, vragen naar dhr.
Aarts), of 070-694081 (Verpl. Akade-
mie „Vronestein”, vragen naar mw. S.
Hoekstra). Aanmelding geschiedt door
overmaking van f 50,- op giro 5278861
i.n.v. Stichting Meduatie te Nijmegen,
onder vermelding van „Workshop priva-
cy”. Studerende en 65+ betalen f 25,-.
De prijs omvat toegang tot de work-
shop, een broodmaaltijd met koffie en
een verslag dat na afloop wordt toege-
onden.

Studium Generale-cyclus DNA-Recombinatietechniek

In december in Studium Generale-
verband gestarte lezingencyclus rond het
thema DNA-recombineren wordt in de
maand januari voortgezet. In de lezin-
gen van december is aandacht besteed
aan de techniek van het DNA-Recombi-
neren als zodanig en aan de ontwikkelin-
gen op velerlei terreinen die t.g.v. het
toepassen van deze techniek in de nabije
toekomst ons te wachten staan. In de
tweede de cyclus afsluitende, Studium
Generale-avonden van januari wordt
meer ingegaan op de discussie die zich
om de wenselijkheid van het verder
ontwikkelen van de DNA-recombinatie-
methode is gevoerd en deels nog steeds
wordt gevoerd. Het programma is als
volgt:

Dinsdag 10 januari 1985

20.00 uur. „Risiko-analyse als mid-
del tot conflictbeheersing?”. De discus-
sie binnen de brede DNA-commissie
heeft zich uiteindelijk toegespitst op ver-
schillen in inzicht bij het maken van risi-
co-analyses. Deze lezing poogt een kriti-
sche analyse van de zin en functie van
het verschijnsel risico-analyse te geven.
Lezing door: dr. M. Visser, Wijsbegeer-
te en Landbouw Hogeschool Wageningen.

Dinsdag 17 januari 1985

20.00 uur. Forumdebat met als
thema: „Is het mogelijk/gewenst weten-

schappelijke ontwikkelingen (zoals de
DNA-Recombinatietechniek) in een
breed wetenschappelijk/maatschappe-
lijk forum ter discussie te stellen; en zo
ja, welke randvoorwaarden zijn te stel-
len om deze discussie zinvol te laten ver-
lopen?”

Deelnemers: prof. dr. J. Geraedts, Ge-
netica/Celbiologie RL; dr. H. Meijer,
Medische Microbiologie RL, mw. prof.
mr. H. Roscam Abbing, Gezondheids-
recht RL, en prof. dr. P. Sporken, Ge-
zondheidsethiek RL.

Personele Zaken

Belastingmaatregelen 1985

Op 1 januari 1985 treedt de derde fase
van de zgn. „Tweeverdienersmaatreg-
len” in werking.

In verband hiermede moet een aantal
medewerkers een nieuwe werknemers-
verklaring bij de werkgever indienen.

Vóór 14 december 1984 zal daartoe aan
de hiervoor in aanmerking komende
werknemers een dergelijke verklaring
worden toegezonden, welke - zo moge-
lijk - per omgaande aan de Dienst Per-
sonele zaken afd. Arpsa dient te worden
geretourneerd.

Formulieren welke niet op 18 december
zijn ontvangen, kunnen niet meer in ja-
nuari 1985 worden verwerkt. Dit heeft
in ieder geval indeling in de hoogste be-
lastingsgroep in laatstgenoemde
maand tot gevolg.

Postacademisch Onderwijs

De patiënt met kanker Postacademisch onderwijs

Deze cursus wil de rol van de huisarts
belichten bij een patiënt met een kwaad-
aardige ziekte. Bij de huisarts komt het
eerste signaal binnen. Hij zal verdere
diagnostiek en behandeling vragen aan
zijn collegae in de tweede lijn en daarna
met deze patiënt, genezen of niet gene-
zen, verder gaan.

Tijdens deze dag zal vanuit de spreekka-
mersituatie een patiënt met een ver-
dachte klier gepresenteerd worden. In
groepjes bepalen we ons beleid. Ons
eigen onderzoek, de omgang met deze
ongeruste, angstige patiënt en de verwij-
zing naar de specialist.

Na de pauze volgt een reactie van diverse
specialisten op de concrete vragen die
voor de pauze zijn geformuleerd. Te-
vens zal de specialist in een kort referaat
één aspect uit zijn specialisme dat rele-
vant is voor de huisarts verder belichten.

Na het diner en de mogelijkheid om
kennis en vaardigheden met betrekking
tot de oncologie te toetsen via het Maas-
trichts Evaluatie Circuit, zal door de
huisarts vanuit zijn positie in de eerste
lijn worden stilgestaan bij de begelei-
ding van de patiënt met een verdachte
klier.

Als slot zal de epidemioloog een epiloog
houden waarin de gevolgde gedachten-
lijn van deze cursusdag in een beslis-
boom zal worden samengevat, waarbij
enkele beslissende aspecten nader
worden belicht.

We hebben geprobeerd uw inbreng als
huisarts als uitgangspunt te nemen en
wij hopen velen van u op deze centrale
thema'dag van het nascholingsblok onco-
logie welkom te mogen heten.

Datum: 23 januari 1985 te Weert, 24 ja-
nuari 1985 te Maastricht. Cursusleiders:
E. Heemstra en H. Hermans. Bestemd
voor: huisartsen. Inlichtingen: Post
Academisch Onderwijs Geneeskunde,
Rijksuniversiteit Limburg, tel. 043-
888294 of 043-888289.

Verenigingen

Slotmanifestatie Maastrichtse aktieweek tegen apartheid in maart '85.

In maart 1985 zal in Maastricht een ak-
tieweek gehouden worden tegen het
apartheidsbewind in Zuid-Afrika. In
deze aktieweek zullen verschillende
groepen in Maastricht e.o. akties organi-
seren. Ook STA-OP doet daaraan mee.

Aan het einde van die week zal een ge-
zamenlijke slotmanifestatie gehouden
worden. Voor de organisatie van deze
slotmanifestatie zoeken wij nog enthousi-
aste mensen die mee kunnen helpen de
spoeling dun te maken en het werk licht,
en die namens STA-OP deze slotmani-
festatie mee willen organiseren. Heb je
nog wat tijd over, kun je er enige tijd
aan besteden en wil je op deze manier
uitdrukking geven aan je solidariteit met
de zwarte bevolking van Zuid-Afrika,
neem dan contact op met Ronald van de
Endt, Kapittellaan 56 A2, Maastricht,
tel.: 616967, of met Monic Hodes,
Scharnerweg 13a, Maastricht, tel.:
630875. Liefst voor 8 jan. a.s.
Bij voorbaat dank.

15 januari 1985: Jaarlijkse ledenvergadering STA-OP.

Op 15 januari 1985 zal in het gebouw
van het Centrum voor Vrede en Ontwik-
kelingssamenwerking (CVOS), Corten-
straat 4, Maastricht om 20.00 uur de

jaarlijkse ledenvergadering van STA-
OP worden gehouden. Daartoe nodigen
wij niet alleen onze leden uit, maar ook
diegenen die nog geen lid zijn maar wel
belangstelling hebben voor ons werk.
Tijdens deze vergadering zullen o.a.
plannen voor activiteiten in het komen-
de jaar gepresenteerd worden. Wij zo-
eken nog mensen die enige tijd met ons
aktief willen meewerken aan de verdere
uitbouw van onze activiteiten. Dat kan
als bestuurslid (aan het einde van dit stu-
diejaar zullen twee van de huidige be-
stuursleden hun functie moeten neerleg-
gen), of als medewerker bij organisatie
en uitvoering van STA-OP activiteiten.
Heb je interesse, neem dan contact op
met Ger Wackers, Roserije 71 A, Maas-
tricht, tel.: 614372, of met Ronald van
de Endt, Kapittellaan 56 A2, Maas-
tricht, tel.: 616967. Tot ziens op 15 jan.
a.s.

STA-OP is een vereniging. Je kunt er dus
lid van worden, nl. door f 10,- over te
maken op giro nr. 5459432 t.n.v. STA-
OP, Kapittellaan 56 A II, Maastricht.

COC-agenda januari 1985

Het COC is elke werkdag open van 14-
17 uur.

Elke dinsdagmiddag van 15-18 uur is er
Jongerencafé. Inlichtingen over de
groep 50+ tel. 043-472380.

Woensdag 2 jan. 20 uur Disco-avond
voor jongeren.

Dinsdag 8 januari vanaf 20 uur Nieuw-
jaarsborrel met live-muziek.

Vrijdag 11 januari 20 uur vrouwen-
avond.

Dinsdag 15 januari 20 uur werkwinkel
o.a. met plannen en beleid voor en
rondom het potenrammen. Café open.

Woensdag 16 januari om 20 uur Jonge-
renavond.

Vrijdag 18 januari om 20 uur open
avond werkgroep SIR over: De wet kent
grenzen, de liefde ook???

Dinsdag 22 januari 20 uur café Rosé en
om 20.30 de tweemaandelijks show
„Ondertussen”. Een confronterend
praatprogramma, waarin gasten goed
aan de tand gevoeld worden.

Vrijdag 25 januari: 20 uur vrouwen-
avond.

Ko-Beraad

De afgelopen maanden is gebleken dat
er veel behoefte bestaat meer aandacht
aan meningsvorming en standpuntsbe-
paling t.a.v. knelpunten in het PMO 5/6
te schenken. Op vrijdag 21 december as.
zal het Ko-Beraad daar een begin mee
maken.

Aanvang: 20 uur, Filmzaal Kokokroeg.
Verder is er een mogelijkheid geschapen

om klachten en opmerkingen over sta-
ges, dingen die je hoog zitten, te spuien
via de telefoon: 043-11417 (vraag naar
Eldine Oosterberg).

In plaats van dit soort grieven via via op-
geblazen bij het Ko-Beraad terecht te la-
ten komen kun je ze nu rechtstreeks
uiten via een soort klachtenlijn, zullen
we maar zeggen. Maak er gebruik van!

Tafelstraat 13

Jesus uit Nazareth

of was het Bethlehem? in de voor-kerst-
viering van zondag 23 december om
11.00 uur in de Abtstraat 2a, crypte Eli-
sabethuis. Gezamenlijk met de basis-
groep Citykerk. Het koor zingt liederen
uit alle eeuwen ongeveer, muzikanten
spelen, er is een „kindernevendienst”,
en als het goed gaat leest Jesus ons voor
uit de profet Jesaja. Zie Lukas 4.

Kerstmacht

om 22.30 uur, dus nog op 24 december,
viert de Citykerk in de Cellebroederska-
pel; dat is aan de Brusselsestraat t.o. de
etalage van de Stadsacademie een
poortje door en een gangetje uit.

Op eerste kerstdag

zijn alle mensen vrienden
op tweede kerstdag zijn grote mensen
klein
op derde kerstdag gaan alle deuren open
kon het maar altijd Kerstmis zijn
op vierde kerstdag dan gaan de wapens
roesten
op vijfde kerstdag groeit graan in de
woestijn
op zesde kerstdag breekt overal de zon
door
kon het maar eeuwig Kerstmis zijn
(op de radio gehoord).
Wij vieren in ieder geval vakantie tot 6
januari.

Het Jongerenjaar 1985

wordt door ons met een expositie, be-
staande uit schilderijen, tekeningen en
verve(n) van Benoît Hermans, Stads-
academie, en een receptie (borreltje,
drankje, hapje), geopend, en wel op
dinsdag 8 januari tussen 17.00 en 19.00
uur Tafelstraat.

Basisfilosofie RL,

poppen en geweren, pausbezoek, luiste-
ren naar Bach, zijn de vier nieuwe groe-
pen die in de maand februari zullen star-
ten en waarop je in januari in kunt teke-
nen. En voor nu: fijne kerstdagen, zalig
uiteinde en goed begin.

SERVAAS

BOEKHANDEL

VRIJTHOF 29
6211 LE MAASTRICHT

TEL. 043-50054/18704

DE 4-FACULTEITEN-BOEKHANDEL VAN
LIMBURG, VOOR RIJP EN GROEN IN
DE WETENSCHAPPEN.
EEN BOEIENDE BOEKHANDEL IN EEN
GROEIENDE UNIVERSITEITSSTAD:
WIJ „BLOKKEN” MET ELK BLOK MEE.

STUNT
~~6%~~
7,25%

Mag een bank ook een keer stunten?

Wanneer banken een gebaar naar de konsument maken, gaat 't meestal om een half procentje meer of minder.

Spaarbank Limburg breekt opnieuw met deze traditionele ingetogenheid.

We doen u weer een brutaal aanbod. Als u nu 5000 gulden of meer opzij kunt zetten, profiteert u van een spaarrente die beduidend

hoger is dan normaal. Vergelijk maar:

Spaardeposito 1 jaar vast, normaal 5 1/4 %. Nu 6 1/2 % rente (effektief).

Spaardeposito 2 jaar vast, normaal 6%. Nu 7% rente (effektief 7 1/4 %).

De enige voorwaarde is dat u snel beslist. Want dit aanbod is even zeldzaam als tijdelijk.

We kunnen ons voorstellen dat u nog wat meer informatie wenst.

Voorals u nog geen klant van onze bank bent. Bel dan 043-841 222 en vraag naar toestel 500, afdeling spaarvormen.

De overschrijving van uw bank- of postrekening naar de gewenste deposito-rekeningen kunt u dan eventueel direct per

telefoon regelen.

Vanzelfsprekend kunt u daarvoor ook terecht op het dichtsbijzijnde kantoor. Hoofdkantoor en kantoor V&D te Maastricht, distriktkantoor Venlo en kantoor Venray zijn bovendien elke zaterdag open. * maximaal f 250.000,-

spaarbank limburg

TIJDELIJK! SPAARDEPOSITO'S VANAF F 5.000,-: 1 OF 2 JAAR VAST NU TEGEN 6 1/2 OF 7,25% rente.

HOOFDKANTOOR: Markt 17-18, Maastricht. Tel. 043-841222. DISTRIKTSKANTOOR: Prinsenhofstraat 3, Venlo. Tel. 077-11555. BIJKANTOREN: Maastricht 18, Amby, Beek, Berg en Terblijt, Blerick (3), Borgharen, Bunde, Cadier & Keer, Eindhoven, Gronsveld, Heer (3), Meerssen, Roermond, Sittard (3), Tegel, Vaals, Valkenburg, Velden, Venlo (3)

1985 in het teken van de muziek

Limburg muziekpodium

1685 blijkt voor de ontwikkeling van de klassieke muziek een zeer vruchtbaar jaar te zijn. Bijna drie eeuwen geleden werden onder meer de grote klassieke componisten Bach, Händel en Scarlatti geboren. Volgend jaar is het herdenkingsjaar, aanleiding voor het Europees Parlement en de Raad voor Europa om 1985 uit te roepen tot Europees Muziekjaar. Het nationale comité Stichting Musica 1985 heeft enkele Nederlandse voorstellen aangedragen die de status van Europees project kregen: toernees van het orkest van de 18e eeuw, het o.l.v. Willem van Manen formeren van een Europees improviserend ensemble en, een belangrijke Limburgse bijdrage, het Euregio-orkest bestaande uit muziekschoolleerlingen uit België, Duitsland en Nederland dat in drie landen zal optreden. Een van de aardigste verschijnselen van '85 zal ongetwijfeld de 21e juni worden: de langste dag wordt namelijk in alle steden en dorpen van Europa gevierd met een muzikale manifestatie in de open lucht. De Franse minister van cultuur, Jack Lang, heeft dit idee uitgeprobeerd en Frankrijk heeft hiermee er een feestdag bij. In Amsterdam zal op die Europese Muziekdag in juni een optocht plaatsvinden van meer dan duizend muzikanten dwars door het centrum; speciaal hiervoor zal Willem Breuker een stuk componeren. Het initiatief om van 1985 een muziekjaar te maken, beoogt natuurlijk meer dan alleen het uitvoeren van muziek. Overeenkomstig de doelstellingen zoals vervat in de openingsconferentie in Venetië, wil men meer aandacht schenken aan de werken van hedendaagse componisten, ook meer mogelijkheden scheppen voor de jonge uitvoerders, de muziek in het algemeen en de muzikale opvoeding en vorming in het bijzonder bevorderen en niet te vergeten de sociale situatie van componisten en musici in het algemeen verbeteren.

gekregen voor de ontwikkeling en uitvoering van een rocksymphonie. Het zag er een lange tijd naar uit dat het een slapend project zou blijven. Maar zie nu, op het programma van „Limburg Muziekpodium '85" staan begin september enkele uitvoeringen van deze rock-symphonie gepland. Ondanks de subsidie, 100.000 gulden groot, kwam het project de eerste jaren nauwelijks van de grond. De eerste pogingen liepen al snel schipbreuk. Een tijd lang leek het door de Maastrichtse muzikant Bert Smeets ingediende concept voor verdere uitwerking in aanmerking te komen. Toch nog geheel onverwacht is de opdracht enkele maanden geleden verstrekt aan een muzikant van buiten de provincie, de ex-Alquin en ex-Meteors-man Ferdinand Bakker. Aan hem is nu de moeilijke taak om een eigentijdse versie van dit al belegen idee te presenteren. Na het gedeeltelijk gelukte Who-project „Tommy", zijn er op het terrein van de rocksymphonies alleen maar mislukte tevoorschijn gekomen. Bakker wordt bijgestaan door Jan Dols (verbonden aan het LSO) en de Globe-acteur/regisseur Theu Boermans, die de encensering voor zijn rekening neemt. Of deze heren inderdaad met een acceptabel produkt op de proppen komen, is nog een grote verrassing.

Er zijn ook enkele Euregionale projecten in het programma opgenomen, zij zijn eigenlijk geannexeerd: een symposium in Heinsberg, een uitvoering in Aken door de Evangelische Kirchengemeinde, een tweedaags korenproject op kasteel Alden Biesen in het Belgische Bilsen en een concert door het West-Vlaams Jeugdorkest in St.-Geertruid. De organisatie onderhandelt nog volop om een serie ad-hoc projecten aan het programma toe te kunnen voegen. In aanmerking komen o.a.: het Vrouwenkorenfestival in Maastricht, de aanbidding aan Limburgse theaters van een muzikdramatische produktie van de Limburgse componisten Slangen en Dragsma voor het seizoen '85/'86, de presentatie van een langspeelplaat van muziek van historische orgels in de beide Limburgen en een festival voor amateurpopmuziek.

Muziekkalender

Wie het exacte programma en de juiste data wil weten, doet er het beste aan beslag te leggen op de door de stichting uitgegeven muziekkalender, waarop alle belangrijke muzikale activiteiten, die in '85 in Limburg en het aangrenze Euregio gebied plaatsvinden, vermeld staan. Deze kalender is gratis en wordt in een oplage van 50.000 exemplaren verspreid. Een supplement in de vorm van een brochure zal rond mei verschijnen. De Limburgse cineasten Nijsten en Erkens willen de geplande activiteiten verwerken in een te maken documentaire over de rol van de muziek in Limburg. Zij trachten de mens achter het instrument te portretteren, de Limburgse muziekcultuur in al haar schakeringen. Deze documentaire zal te zijner tijd door de KRO-tv worden uitgezonden. Muzikaal Limburg zal komend jaar worden gemobiliseerd, nu al zijn bij de voorbereidingen meer dan 30.000 mensen betrokken. De coördinatoren van „Limburg Muziekpodium '85" Spauwen en Rouvroye verwoorden de doelstelling als volgt: „De directe aanleiding tot het uitroepen van het Jaar van de Muziek is het feit dat 300 jaar geleden een aantal componisten werd geboren. Wij willen hier in Limburg niet alleen muziek van die componisten laten horen, maar wij plaat-

sen het in een breed verband. Wij willen die muziek laten horen die hier in Limburg onder de maatschappelijke geleidingen leeft, dat wil zeggen blaasmuziek, koorzang, symphonische muziek en noem maar op. Hopenlijk vindt er een wederzijdse bevruchting plaats door de verschillende projecten. Er hoort een continuatieproces aan ten grondslag te liggen. Iemand die regelmatig een uitvoering van een symphonisch orkest bezoekt en nooit een andere muzieksoort hoort, wordt in '85 gekonfronteerd met andere muziekgenres, en omgekeerd". Of de gewenste bevruchting de juiste resultaten oplevert valt nog te bezien. Misschien is er in december 1985 op deze plaats een balans op te maken, dan kan pas bekeken worden of het rendement van „Het Europees Jaar van de Muziek 1985" ook de daarop volgende jaren grenzeloos zal doorklinken.

Paul Pinxten

Voor meer informatie kan men terecht bij het secretariaat van de Stichting „Het Europees Jaar van de Muziek 1985", gevestigd op het bureau van de Culturele Raad Limburg, Havenstraat 3, 6211 GJ Maastricht, telefoon 043-11951.

Agenda

Stadsschouwburg Maastricht

Woensdag 19 en donderdag 20 december, 20.00 uur: „Der Schein Trügl", door Maatschappij Discordia.
Vrijdag 21 december, 20.00 uur: „Threespeed", dans door Judith Hamer.
Vrijdag 21 december, 20.00 uur: „Een muur van vragen", door Toneelgroep Het Monument.
Zaterdag 29 december, 20.00 uur: „Sprakeloos", een Mini en Maxi Show
Zaterdag 5 januari, 20.00 uur: „Memoires van een Benjamin", een blijspel met Marijke Merckens, Ina van Faassen en o.a. Dolf de Vries.
Zondag 6 januari, 20.00 uur: „Duetten voor ballet en muziek", door Alexandra Radius en Han Ebbelaar.
Vrijdag 11 en zaterdag 12 januari, 20.00 uur: Robert Long.
Maandag 14 januari, „De komst van een scorpioen", door de Haagse Comedie.
Dinsdag 15 januari, 20.00 uur: „Furcht und Elend des dritten Reiches", van Bertold Brecht, door Otto Falchenberg Schule (Duitstalig).
Woensdag 16 januari, 20.00 uur: „De Redders", door Zuidelijk Toneel Globe.
Vrijdag 18 januari, 20.00 uur: „Nacht Moeder", met Linda van Dyck en Ann Hasekamp.

Filmhuis

Donderdag 20 december tot en met zondag 23 december en woensdag 26 december, „Der Beginn aller Schrecken is Liebe" van H. Sander.
Donderdag 20 december tot en met zondag 23 december, 22.00 uur: „Zauberflöte" van I. Bergman.
Donderdag 27 december tot en met zondag 30 december en dinsdag 1 januari en woensdag 2 januari, 20.00 uur: „The Servant", van J. Losey.
Donderdag 3 januari tot en met woensdag 9 januari, 20.00 uur: „Na de repetitie", van I. Bergman.
Donderdag 3 januari tot en met zondag 6 januari, 22.00 uur: „The brothers from another planet", van J. Sayles.
Donderdag 10 januari tot en met woensdag 16 januari, 20.00 uur: „La ville des pirates", een van R. Ruiz.
Donderdag 10 januari tot en met zondag 13 januari, 22.00 uur: „Missing", van C. Costa-Gavras.
Maandag 14 januari tot en met woensdag 16 januari, 22.00 uur: „Tré Fratelli" van F. Rosi.

Diversen

Galerie Wanda Reiff/Hulsberg: tot en met 13 januari Hans Giessen (schilderijen en gouaches) en Marianne Aartsen (olieverf op paneel, grafiek).
Galerie Signature Kapoenstraat 24: A. Schagen (landschapsquarellen).
AHA Galerie Maastricht: december: Uwe Hueter, elektronisch speelgoed en instrumenten.
Bonnefantenmuseum: „Op goede gronden", de eerste boeren in Noord-West Europa.
Galerie Felix: gouaches en olieverven van Sandra Jacobs.
Museum van Bommel-van Dam: tot en met 30 december: architectuur in Lego.

Vocaal

april staat het „Limburg Vocaal"-project op stapel, diverse soorten (gemengd-, jongeren-, toon-, opera- en mannenkoor) zullen middels twee concerten hun stemmen tonen. Limburg telt een groot aantal koren, ruim 700!, mede deels kerkkoren. Voor de organisatie een reden om het koorwerk in v. een project centraal te stellen. Een zeer bijzondere manifestatie met een experimenteel karakter wordt in november in de Kerkraad Rodahal georganiseerd. Het „Limburg Musiceert"-project bestaat uit twee grootschalige muziekfestivals, waarin verschillende muziekgenres naast elkaar worden gepresenteerd. Er zal gewerkt worden met twee podia, zodat bijvoorbeeld na kamermuziek van Ensemble Contraint jazzmuziek van de M-band is te horen, en rockmuziek wordt opgevolgd door het Limburgs Symphonie Orkest. Het Limburgs Muziekpodium werkt deze opzet daadwerkelijk een integratie van diverse muzieksoorten in de hand. Bezoekers die zijn geïnteresseerd in een specifiek genre, worden nu met opgeconfronteerd met een andere muzieksoort.

het LSO is sterk vertegenwoordigd in het programma van „Limburg Muziekpodium '85", ook in de „bilanale projecten" duikt deze naam regelmatig op. In samenwerking met de Limburgse Muziekbond worden twee concerten verzorgd door solistische medewerking van twee laureaten van het Mgr. Roncken Solistenconcours en Limburgs Harmonieorkesten. Samen met het koor zal het LSO ook werken aan door Bach geïnspireerde compositie uitvoeren.

Rocksymphonie

verhaal apart is de langverwachte samenwerking van een Limburgse rockformatie en het LSO. Enkele jaren geleden heeft de Provinciale Pinkpop van het provinciale bestuur een subsidie toegezegd

moreerthca

„Ach kind, je kunt toch nog altijd manager worden”

Negentig werkloze academici laten zich het komend jaar vrijwillig omscholen tot manager. Het Management Studiecentrum De Baak organiseert, in samenwerking met een paar arbeidsbureaus, op drie plaatsen in Nederland cursussen die opleiden tot een managersfunctie in het bedrijfsleven. Het animo voor deze cursussen is verbluffend groot. Zo'n tweehonderd „belangstellenden” hebben zich al gemeld. Wat wil je ook als je cursus de titel voert van „Nieuw Elan en Perspectief”?

„Vanuit het bedrijfsleven is jaarlijks vraag naar ongeveer zeventiend managers”, meent mr. Tjeb

Maris, initiatiefnemer en projectleider van De Baak: „Maar de opleiding op de universiteiten sluit nauwelijks aan bij dat bedrijfsleven. De involvement met de praktijk ontbreekt”.

De eerste editie van „Nieuw Elan en Perspectief”, van de zomer begonnen, is een groot succes: halverwege de cursus hebben al zeventien van de dertig cursisten een vaste baan gevonden. En de werkloze psychologen, sociologen, biologen, en wat niet al stromen toe om zich, zoals Tjeb Maris het oneerbiedig uitdrukt, te laten „recyclen”, en storten zich met enthousiasme op studieblokken als marketing, informatica, financieel management, ontwikkelingen in de maatschappij en... „jobhunting”.

(KU Nieuws)

Verliefde computers

De vraag of computers kunnen voelen, houdt professor Nico Frijda, de Amsterdamse hoogleraar in de functieleer, al jaren bezig. Als het zou lukken om emoties in een computer in te bouwen, redeneert hij, dan kan je op die manier méér te weten komen over de werking van emoties bij de mens. Want de mens is ook een „informatieverwerkend systeem”, aldus Frijda. En als het dus lukt om aan een kunstmatig informatieverwerkend systeem, zoals de computer, eigenschappen te geven van het menselijk informatieverwerkend systeem, dan heb je een „beter model van die eigenschappen, een betere theorie wellicht”. En als het niet lukt, dan weet je tenminste hoe de mens niet in elkaar steekt.

Stel dat het lukt, vroeg Folia Civitatis aan hem, kunnen computers

dan ook straks verliefd op elkaar worden?

„Ik denk het niet”, meende Frijda: want wat hebben ze eraan? Frijda is, als „nette darwinist”, van mening dat emoties afhankelijk van doelen zijn. Doelen zijn er natuurlijk niet zomaar; die zijn er omdat ze dingen implementeren die voor de overleving van belang worden geacht. „Ik kan best een doel in een computer inbouwen, maar daar heeft hij niets aan, dat is een kunstmatige grap. Bijvoorbeeld het doel van zich te verenigen met een andere computer; wat moet hij ermee? Daar staan twee van die ijzeren dingen tegen elkaar en wat heb je dan? Niets. Het heeft geen zin om hem verliefd te maken en dus is het niet echt. Het heeft geen consequenties”. En waarom heeft het geen zin? Dat is simpel: „Computers worden niet gemaakt op dezelfde wijze als mensen, je maakt niet uit twee computers een nieuwe”.

ERGERNIS Onhandigheid Kent Geen Tijd

Mijn vriend tuimelt uit bed. Dondert uit bed, om een wat plastische woord te gebruiken. Het is vijf uur en hij heeft besloten het toilet te gaan gebruiken. Voorzichtig wandelt hij door de kamer, draait de kreunende deur omzichtig open, laat de WC-deur even amechtige geluiden maken, klatert en plonst dat enige minuten dat het een lieve lu is, aanvaardt dan de terugtoer vergezeld van een volledige hoop spelkern, en stort uitgeput weer in bed.

Ik ben wakker. Kláárwakker. Verdorie NOOJT WAKKERDER GEWEEST!!!

Eindelijk ben ik dan weer ingedoken of mijn wakker begint z'n weggebeden te produceren. De laatsbiepbiets vermengen zich met het gezucht en gekreun van mijn wakende buurman. Smekken tandenknaarsend, lichtjes reutlend, het dekbed van links naar rechts werpend en zich onder de intieme delen schurkend poest hij zich aan de armen van Moepheus te ontworstelen.

Vervolgens start het ochtendritueel van de reiniging. Gefascineerd, een haast gebiologeerde houding bezie ik hoe de onhandige sukkel zich probeert te wassen. Pakt de zeep, bevochtigt zeep en handen laat zeep uit handen glippen. Oeps! Zeep plet rechter kleintje teen. Aiaiai, auw, auw, auw. Zeep opgenomen, nek ermee bestreken. Glibbert over gekromde rug richting bilspleet. Angstsprong om aan het noodlot te ontkomen. Scheebeen tegen toilet. Aiaiai, auw, auw. Wassen wordt verder maar acht wege gelaten, hoewel afspoelen belangrijk lijkt. Washandje even verdwenen. Dan maar zoals Jongs Van Jan De Wit het doet stoer rondpetsen met liters water. Oeps! Dat was de handdoek, die nu kladder is. Afijn, douchegordje voldoet evenzeer. Nu tandenpoetsen. Wáár is pasta? Je staat er met linkervoet. Aha. Voet in witte drol, witte glibbertjes dringen door de tussenteenruimten naar boven. Bij gebrek aan bidet en stramme spieren besluit hij de voet in de toiletpot te reinigen.

Het ontbijt. „Ik maak het wel”, meldt hij tevreden; een angstig voor gevoel maakt zich van meester. Ik probeer nog „Maak het naderhand ook een beetje schoon?” maar weet dat ik naderhand een slagveld van sesamzaadjes, klodders margarine, plakjes dakaas en jam, een verdreute theezakje, wat melkplasjes en mels cornflakes, kaas en ham aantreffen. Verzet is zinloos. Vanwege het mooie weer besluit de we eropuit te gaan. Na 20 kilometer: Oeps, fototoestel vergeten. Na 10 minuten terug. Gloep, portemonnaie ligt nog thuis. Oeps, hits: Oei, telkens vergeten. Terug Ergernis. Maar ach, gezelligheid kent geen tijd, nietwaar? Niet waar?

Den engel

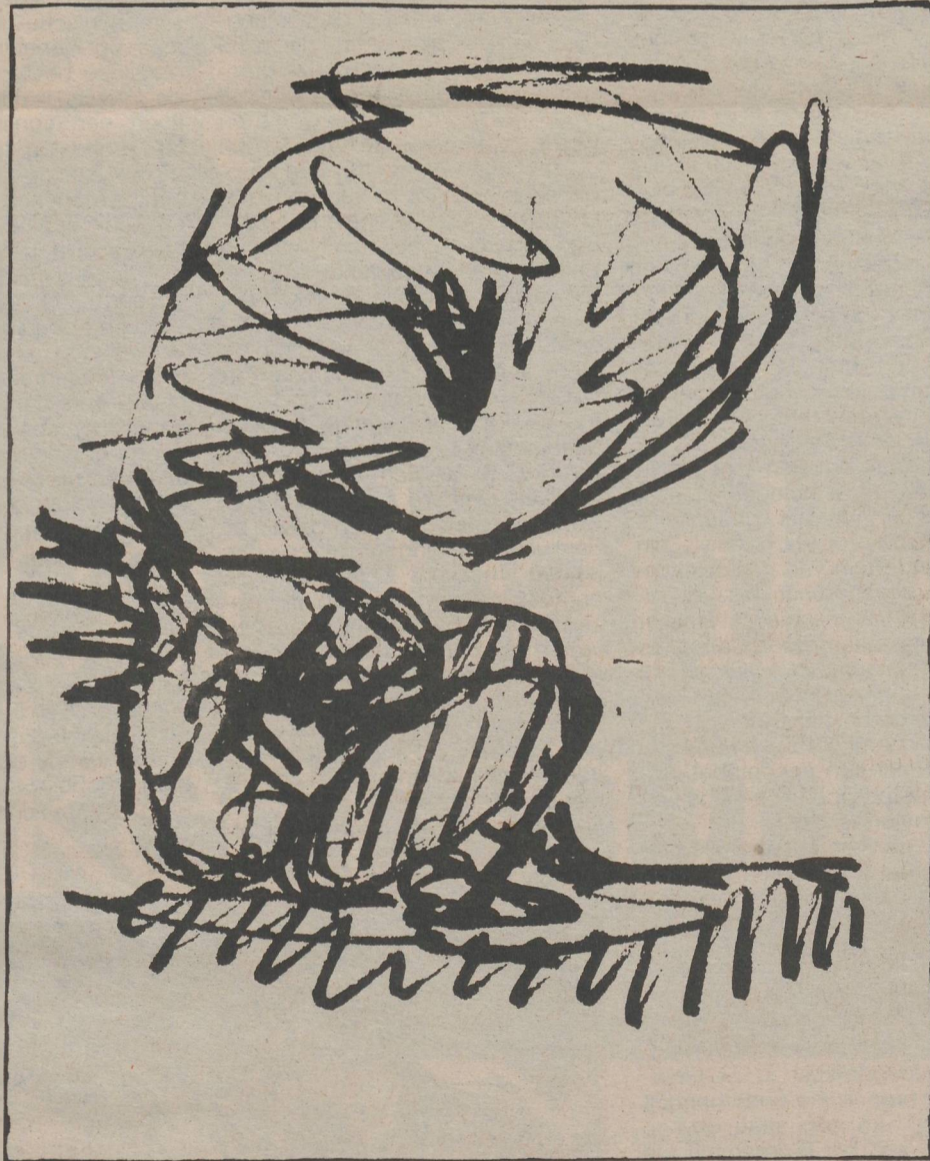
Den
Een engel uit de den
Een engel die ik ken
Een engel uit de denneboom

Men
Een engel zo zegt men
Die droomt soms van een den
Bedekt met zilver en met chroom

Uur
De engel telt zijn uur
Zijn vleugels zijn zo zuur
Van regen op de denneboom

Vuur
De engel smeult op vuur
De kok serveert natuur
Men eet onder de denneboom

Pech
De denneboom heeft pech
De engel is nu weg
Er is alleen de engeldroom

Den
Ik hoorde van een den
Er is zo zegt de den
Een eeuwenoude astronoom

Ster
Mijn engel is nu ster
Zo fluisterde van ver
De eeuwenoude astronoom

Angeltree